LIST OF ACTIVITIES

1) List out the factors which influence the Role of home, Role of school, Role of teachers in enhancing growth and development of a child., List out the problems of adolescent boys and girls.

2) Role of Education in Contemporary Issues, Issues related to gender in School & solutions on that.

3) Develop an Annual plan & Unit plan, List out someteaching points & suitable maxims to teach that point.

4) Design questionair for any one topic, list out the examples of Cognitive, Affective & Psychomotor Domains.

5) Design a teaching plan for any unit of school subject of both methods by using methods of advanced pedagogy.

6) कोणत्याही एका साहित्य प्रकारावर भित्तिपत्रक तयार करण्यासाठी माहिती संकलित करा(Marathi), कोइभी एक साहित्य के अनुसार सामुग्री संग्रह किजिये(Hindi), Collect information for praparation of tree diagram, web diagram or pie chart based on any one unit(English), Collect the information about fundamental rights and duties(History), List out the Geographical instruments & their functions(Geography), Text-book analysis of any one standard(Science), List out Indian Mathematicians(Maths)

7) कोणत्याही एका इयत्तेचे पाठ्यपुस्तक विश्लेषण करा(Marathi), कोइभी एक कक्षा का पाठ्यपुस्तक विश्लेषण किजिये(Hindi), Listout the English teacher Qualities and Competencies, Listout the Core Elements, Values & Life Skills of any 5 Units, Corelate Geography subject with other subjects, Listout the equipments of Science Laboratory, Listout the Qualities & Competencies of Maths Teacher

8) Listout School Records maintained by Schools, Listout Essential infrastructural facilities in secondaryand higher secondary schools

9) Mention different thinker's views on curriculum of secondary education, Characteristics of SSC, ICSC,CBSE, IB

10) Listout the Qualities of Good Inclusive Teacher, Listout the chalanges of Inclusive Schools

11) Teacher's roll in DM, State and Central Government policies for Disaster Management

12) Challanges of Democracy(History), Analyse the content of any one Unit(Geography), Listout Learning Resources in Physics, Objectives of Chemistry at Secondary & Higher Secondary Level, Listout Diseased caused by deficiency of different Vitamins.

13) Visit to Geographical Place & Write a Report on it.

14) Write a Report on Native Place (Geographical point of view)

15) Visiti to Historical Place & Write a report on that place.

16) Practice Lessons & Internship

17) Educational Trip & Report Writing

18) Prepare Tree diagram, Web diagram Or Pie chart based on any 5 Units

19) Making Teaching Aid for Each Lessons

20) Making Slogans

21) Making Flower Garlands, Bouquet of flowers in College surroundings materials

22) Decoration for cultural events

23) Making Invitation Cards

24) Poster Presentation

25) Internal Written Examination

26) MCQ Examination

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDU[C]

DUMBARWADI (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

Sr. No.	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.
	2 Jan 2021 (Gaikwad)			
	Gabhale samarth 3 Jan 2022			
1	Arote Swati	10.00	10:30	Gabhale
2	Odle pooja	11.00	11:00	AS
3	chaskar Sandesh	11.30	12.00	Odle
4	Jadhav sachin			Chaskar
5	Mohare Anand	1-1		Jadhav
6	Arote Swati			Mohare
7	Savale shilpa	3.00	3.10	AS
8	Gawade suvarna	3.00	3.15	[signature]
9				Gawade
	4 Jan 2022			
10	Arole Bhagyashri	10.00	10.10	ABR
11	Dighe sangita	10.30	10.35	[signature]
12	Hande swati	10:35	10:40	Hande
13	Arote Swati	11.35	11.45	AS
14	Kale Ashwini	11:35	11:40	Kale
15	Gunjal kirti	11.40	11.45	GK
16	Savale shilpa	3.00	3.10	[signature]
17	Vayal krushali 5 Jan 2022			
18	शुले सारिका भाऊसाहेब	10.00	10.45	Shule
	Gabhale samarth	10.30	10.40	Gabhale
19	Hande kanchan	10.30	10.45	Hande
20	Arote Swati	11.00	11.45	AS
21	Savale Shilpa			[signature]
22	Wani sagar	12.00	12.15	Wani
23	Jadhav sachin	12.15	12.30	Jadhav
	Deshmukh Swati	3.00	3.35	D.S.
	Gabhale samarth	4.45	5.00	Gabhale
24	[illegible] 6 Jan 2022			

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION

DUMBARWADI (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

Sr. No.	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.	Librarian Sign.
	28 Jan 2022				
899	Dighe sangita	10.00	10.15	D	
901	Savale shilpa	11.00	11.45	Savale	
902	Arote Swati	12.30	12.45	AS	
903	Gabhale Samarth	12:35	12:45	Gabhale	
904	Jadhav Sachin	11.00	11.16	Jadhav	
905	Odte pooja	14.15	14.20	Odte	
	Mohate Anand			Mohate	
906	Kole Ashwini	1:15	1:20.	Kole	
907	Gunjal Kirti	2:30	2:45.	GK	
908	Khandagale Sunil	3:45	4.00	Sunil	
909	Hawale Swati	4:00	4:15	Hawale	
	29 Jan 2022				
910	Dangat Anita	10:00	10:35	D.A.	
911	Arote Bhagyashri	11:00	11:30.	ABR	
912	Savale Shilpa	11:43	12:00	Savale	
913	Chaskar Sandesh	12.00	12.30	Chaskar	
914	Varpe Varsha	12:15	12:25	Varpe	
915	Hande Kanchan	12:30	12.45	Hande	
916	Arote Swati	12.45	12.50.	AS	
917	Wani Sagar	12:45	12:55	Wani	
918	Varpe Vrushali	1:00	1.30.	Varpe	
919	Odte Pooja	1.30	1.45	Odte	
920	Gabhale Samarth	2:00	2:30	Gabhale	
921	30 Jan 2022				
922	(Sunday)				
923					
924					
925	31 Jan 2022				
926					

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)

Dumbarwadi (Otur), Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATIO

DUMBARWADI (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

Sr. No.	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.	Li S
1	1 Feb 2022				
2	Barkar Arati	10.15	10.55	Bharkar	
3	Gadhave Gitanjali	10.50	11.30	Gadhave	
4	Gode Rutuja	11.30	12.00	Gode	
5	Gosavi Riya	12.15	12.45	Gosavi	
6	Hande Ajay	12.50	1.15	Hande	
7	Ghule Sarika	1.40	2.10	Ghule	
8	Dumbre Snehal	2.30	3.40	Dumbre	
9	Deshmukh Swati	3.10	3.30	Deshmukh	
10	Date Pooja	3.45	4.00	Date	
11	Naykodi Reshma	4.10	4.20	Naykodi	
12	2 Feb 2022				
13	Mohare Anand	10.30	11.50	Mohare	
14	Londha Gayatri	11.15	11.35	Londha	
15	Mavale Swati	12.00	12.20	Mavale	
16	Gadekar Rutuja	12.40	1.10	Gadekar	
17	Dighe Sangita	1.30	1.35	Dighe	
18	Bhor Dattatrya	2.45	3.15	Bhor	
19	Bane Vrushali	2.45	3.15	Bane	
20	Auti Vishali	4.10	4.20	Auti	
21	Barkar Arti	5.00	5.10	Bharkar	
22	Kasar Ganesh	5.00	5.16	Kasar	
23	3 Feb 2022				
	Dandale Anita	10.40	11.10	Dandale	
24	Deokar ~~Sa~~ Komal	12.30	1.00	Deokar	
25	Bhat Shradha	1.55	2.10	Bhat	
26	~~Ana~~ Awale Shubhangi	2.30	2.60	Awale	
27	Gabhale Somnath	2.50	3.15	Gabhale	
28	Pardhi Somnath	3.40	4.00	Pardhi	
29	Gumbhar Sachin			Gumbhar	

Principal

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATIO

DUMBARWADI (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

Sr. No.	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.	Lib S
	25 Feb 2022				
922	घुले सरिता भाऊसाहेब	10.00	11.00	Ghule	
923	Savale S			Sawale	
924	Arote Swati			As	
925	Kole Ashwini			Kole	
926	Odle pooja			Odle	
927	Wani gaurav			Wani	
928	Jadhar sachin			Jadhav	
929	Gunjal Kirti			GK	
930	Nehe Radhika	4:45	5:00	Nehe	
	26 Feb 2022				
931	Mawale Swati	10:00	10:25	Mawl	
932	Bhaskar Sandesh	11.30	11:45	Bhaskar	
933	Kakade Rahule	11:30	11:45.	Kakade	
932	Arote Bhagyashri			ABA	
933	Mohare Anand			Mohare	
934	Kunde Kanchan			Kunde	
935	Mawale Swati			Mawle	
936	Arote Swati			As	
937	Savale S.			Sawale	
938	Odle pooja			Odle	
939	Nehe Radhika	4:00	4:15.	Nehe	
940	Gawade Suvarna			Gade	
	27 Feb 2022				
	~~Arote Swati~~			AS	
	(Sunday).				

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Otur) Tal- Junnar, Dist- Pune

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF E

DUMBARWADI (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDE

	Sr.	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	St S
	1	4 March 2022			
	19)	Arote Swati	10.00	12.00	
	20)	Savale S	10.15	11.30	
	21	Ghadsar sandesh	11.45	12.30	
	22	Mohate Anand	10.45	12.45	
	23	Odte pooja	12.00	1.00	
	24	Arote Bhagyashri	1.30	2.00	
	25)	Hande Kanchan	3.00	4.45	
	26)	Gunjal kirti	4.00	5.00	
	27)	Arote Swati	3.00	5.00	
	28)	Wani sagar	1.00	5.00	
	29	5 Mar 2022			
	30)	Kedar Ajit	10.10	10.25	
	31)	घुले सरिता भाऊसाहेब	11.00	11.45	
32	2	Dighe Sangita	10.00	2.00	
33	3	Arote Swati	11.45	3.00	
34	4	Hande Kanchan	2.00	3.45	
35	15	Sudhar Sachin	4.45	5.00	
36)	16	Hawale Swati	3.00	4.00	
37	17	Arote Swati	3.00	3.45	
38	18	Kole Ashwini	4.00	4.45	
39	19	Mohate Anand	4.45	5.00	
		6 March 2022 (Sunday)			
40)	20	Arote Swati	10.00	10.15	
		7 March 2022			
41)		Gadhale Samanti	10.00	10.30	
42)	21	Ghasker Sandesh	11.00	11.45	
43	22	Arote Swati	10.00	11.45	

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUC

DUMBARWADI (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

Sr. No.	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.
	2 April 2022			
	(रविवार)			
	3 April 2022			
21	[illegible] sugar	10.00	10.15	[illegible]
22	Gunjal Kirti	10.20	10.30	GK
23	Jadhav Sachin	10.45	11.00	Jadhav
24	Chaskar Sandesh	12.30	12.50	Chaskar
25	Mahale Anand			Mahale
26	Arote Swati	2.00	2.10	AS
27	Gawade Suvarna	2.10	2.15	Gawade
28	Odle pooja	3.00	3.15	Odle
29	Savale S	3.15	3.00	[illegible]
	4 April 2022			
30	कुले सरिता भाऊसाहेब	11.00	11.35	[illegible]
31	Arole Bhagyashri	11.40	11.50	[illegible]
32	Savale S	12.00	12.15	[illegible]
33	Arote Swati	12.30	12.45	AS
34	Mahale Anand	2.14	2.30	Mahale
35	Kale Ashwini	3.00	3.15	Kale
36	Hande Mayura	4.30	4.45	MHande
37	5 April 2022			
38	Nawale Swati			Nawale
39	Savale S	10.00	10.30	[illegible]
40	Chaskar Sandesh	11.00	11.30	Chaskar
41	Hande Mayura	11.45	12.00	MHande
42	Arote Swati	12.15	12.30	AS
43	Gawade Suvarna		1.15	Gaw

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

S.No	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.	Librarian Sign.
	27	April	2022		
916	Aaote Swati	10.00	10.30	AS	
917	Savale Shilpa	10.45	10.50	[signature]	
918	Wani Sagar	11.00	11.30	[signature]	
919	घुले सरिता भाऊसाहेब	12.45	1.00	Ghule	
920	Dighe Sangita	2.00	2.30	D	
921	Hande Mayura	2.45	3.00	MHande	
922	Jadhav Harshada	3.00	3.10	[signature]	
923	Gunjal Kirti	3.15	3.30	GK	
924	Savale S	3.45	4.00	[signature]	
925	Nawale Swati	4.00	4.15	Nawale	
926	Hande Mayura	4.30	4.45	MHande	
927	28	April	2022		
928	Harshad Shitole	11.00	11.30	[signature]	
929	Jadhav Harshada	12.00	12.30.	Jadhav	
930	Ghaskar Sandesh	3.00	3.30	Ghaskar	
931	Arote Bhagyashri	3.30	3.45	ABR	
932	Savale S	3.45	3.50	[signature]	
933	Hande Kanchan	4.00	4.10	Hande	
934	Aaote Swati			AS	
935	Mayura Hande			MHande	
936	Wani Sagar	4.30	4.45	[signature]	
937	Gunjal Kirti			GK	
938	Mohate Anand	4.45	5.00	Mohate	
939	Kale Ashwini	4.50	4.55	Kale	
940	29	April	2022		
941	Nehe Monika	10.00	10.25	Nehe	
942	घुले सरिता भाऊसाहेब	11.00	11.45	Ghule	
943	Dighe Sangita	12.00	12.15.	D	
944	Savale S	12.30	12.45	[signature]	[signature]
945	Aaote Swati			AS	
946	Nawale Swati	1.00	1.45	Nawale	Principal
947	Date Pooja			Date	
948			3.20		

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATIO

DUMBARWADI. (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune. 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

Sr. No.	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.	Lib S
	30 April 2021				
1	Avate Swati			AS	
	1 May 2021				
	2 May 2021				
922	Nehe monika	10:00	10:35	Nehe	
923	Jadhav Sachin	11.00	11.30	Jadhav	
924	Sawale S	11.30	11.45	[signature]	
925	Kale Ashwini			Kale	
926	Hande Kanchan	11.45	12.00	Hande	
927	Mohate Anand	12.00	12.15	Mohate	
928	hawale Swati	12.30	12.45	hawale	
929	Dale pooja	12.50	1.00	Dale	
930	Jadhav Harshada	2.00	2.15	Jadhav	
	Gunjal Kirti	2.30	2.45	GK	
	Sagar auuj	4.30	4.45	[signature]	
931	3 May 2021				
932					
933	4 May 2021				
934	pandit smita	10:00	10:35	pandit	
935	Chaskar Sandesh	11.30	12.00	Chaskar	
936	Sawale S			[signature]	
937	Gawade Suvarna	2.00	2.15	Gawade	
938	Mohate Anand			Mohate	
939	Jadhav Sachin	2.30	2.45	Jadhav	
940	Jadhav Harshada	4.45	5.00	Jadhav	
941	5 May 2021				
942					
943	Nehe monika	10:25	10:30	Nehe	
944	wauj Sugav	11.00	11.45	[signature]	

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATIO[N]

DUMBARWADI (OTUR), Tal- Junnar, Dist- Pune 412409

DAILY ENTRY REGISTER FOR STUDENT

Sr No	Name of the Student	Incoming Time	Outgoing Time	Student Sign.	Libr[ary] Si[gn]
	26 May 2022				
921	Rakte Jaya	10.00	10.30	Rakte	
922	Sawale S	10.30	10.45	[illegible]	
923	Odle Pooja	10.45	11.00	Odle	
924	Nawale Swati	11.30	11.45	Nawale	
925	Mahale Anand	11.45	11.50	Mahale	
926	Jadhav Sachin	11.50	12.00	Jadhav	
927	Kale Pratidnya	2.00	2.30	[illegible]	
928	27 May 2022				
	Rakte Jaya	10.00	10.25	Rakte	
929	Dhangar Ananda	11.00	11.10	Dhangar	
930	Chaskar Sandesh	10.10	10.35	Chaskar	
931	Bhusal S.	10.15	10.25	[illegible]	
932	Gawade Suvarna	10.35	10.45	Gade	
933	Gunjal Kirti	11.00	11.45	Gk	
934	Nawale Swati	11.45	12.00	Nawale	
935	Jadhav Sachin	2.30	3.00	Jadhav	
936	28 May 2022				
937	Kale Ashwini			Kale	
	Mahale Anand	10.35	10.45	Mahale	
	Dighe Sangita	10.45	10.50	D	
	Rakte Jaya	10.50	11.00	Rakte	
938	Hande Kanchan	11.30	11.45	Hande	
939	Kale Pratidnya	12.00	12.15	Kale	
940	Gorde Rupali	12.15	12.30	Gorde	
941	Jadhav Sachin	12.30	12.45	Jadhav	
942	Wani Sagar	12.45	1.00	[illegible]	
943	Odle Pooja	1.00	1.15	Odle	
944	Zalte Viraj	1.10	1.25	Zalte	
945	[illegible]	1.45	2.00	Nawale	

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 104 : Assessment & Evaluation for Learning

(अध्ययनासाठी मूल्यांकन आणि मूल्यमापन)

Name of Student : Mr/Mrs. Ghule Sarita Bhausaheb Roll No. 68

Practical :Developing an achievement test with its Blue Print, Answer key & Marks Distribution

(त्रिमीतीपत्रक, उत्तरसूची व गुण विभागणीसह संपादन चाचणीचे विकसन)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Design of a blue print as per criteria				✓	
2	Instructions given to attend the test					✓
3	Type of questions &marks allotted as per blue print				✓	
4	Difficulty level of the questions				✓	
5	Language used for farming the questions					✓
6	Length of test					✓
7	Content validity				✓	
8	Answer key with marks distribution					✓
9	Education Implications			✓		
10	Overall Impression				✓	
	Total Marks - 50 43/50					

Date

Obtained Marks: ..../50

Sign of Prof. In-charge

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune

प्रस्तावना

विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी आपण ठराविक अभ्यासक्रम निवडतो. हा ठरविलेला अभ्यास पूर्ण करण्यासाठी काही उद्दिष्टे ठरविते व ही उद्दिष्टपूर्ती झाली की नाही किंवा कितपत झाली याचा शोध घेतो. त्यास मूल्यमापन म्हणतात. योग्य पद्धतीने मूल्यमापन करण्यासाठी अनेक परिक्षा द्याव्या लागतात व या परीक्षापद्धतीतील दोष व त्रुटी नाहीसे करण्यासाठी मूल्यमापन तंत्राचा वापर करावा लागतो. हल्लीच्या परीक्षा पद्धतीमध्ये मोठ्या प्रमाणात व्यक्तीनिष्ठता दिसून येते. याचे महत्वाचे कारण म्हणजे हल्लीच्या परीक्षा पद्धतीना मिळालेले अवास्तव महत्व, फक्त ज्ञानावर अधिक भर, ठराविक वेळेतच ज्ञानाची स्मरणाची चाचणी, संपूर्ण घटकाचा विचार न करता एकाद विशिष्ट घटकावर प्रश्न काढणे, प्रश्नांची सदोष रचना इ. ही व्यक्तीनिष्ठता दूर करण्यासाठी प्रश्न पद्धतीत बदल करणे, वस्तुनिष्ठ व लघुत्तरी प्रश्नांची संख्या वाढविणे, प्रश्नांची रचना निर्दोष करणे इ. मार्गांनी विद्यार्थ्यांचे वस्तुनिष्ठ मूल्यमापन होईल. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास होण्यासाठी मूल्यमापन व मूल्यांकन होणे गरजेचे आहे.

* घटक चाचणी

सुसंघटित एकजिनसी असा जो पाठ्यांश असतो तोच घटक म्हणून मानला जातो. या सर्व घटकांची एकत्रित गुंफण करून संपूर्ण अभ्यासक्रम तयार होतो. प्रत्येक घटकाचे अध्ययन-अध्यापन किती आणि कसे झालेले आहे हे पाहण्यासाठी घटक चाचणी उपयुक्त ठरते.

"एका घटकाचे अध्यापन संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांमधील वर्तनबदल पडताळून पाहण्यासाठी त्या घटकावरील आधारीत चाचणीला घटक चाचणी असे म्हणतात."

शिक्षकाकडून एखाद्या विषयाचा घटक शिकवून झाल्यानंतर त्या घटकामधील असणाऱ्या पाठ्यमुद्यांचे आकलन सर्व विद्यार्थ्यांना किती प्रमाणात झालेले आहे.

Principal

प्रश्नांची विभागणी सर्व पाठ्यमुद्यावर करून घटक शिकविण्यास हेतू किती प्रमाणात सफल झालेला आहे विद्यार्थ्यांना त्या घटकांचे किती ज्ञान झालेले आहे त्या ज्ञानाचा वापर विद्यार्थ्यांना किती प्रमाणात करता येतो. काही निष्कर्ष काढता येतात का? नवीन काही उदाहरणे घटना, प्रसंग सांगता येतात का? किंवा काही कौशल्य विकसित झालेली आहेत का? इ उदिष्टे अजमाविण्यासाठी त्याच घटकावर दिलेली लेखी चाचणी म्हणजे घटक चाचणी होय.

ही चाचणी 100 गुणांऐवजी 15, 20 किंवा 25 गुणांची असून ती सोडविण्यासी कालमर्यादा ही 3 तासाऐवजी 30, 35 किंवा 40 min ची असते व त्यात सर्व प्रकारच्या प्रश्नांचा समावेश असतो.

* घटक चाचणीचा स्थूल आराखडा -:

चाचणीचा आराखडा तयार करताना तीन अंगाचा विचार करावा.

1) कोणती उदिष्टे पडताळून पाहणार? त्यांना प्रत्येकी किती महत्व देणार?
2) घटकांतील विविध उपघटकांना किती महत्व देणार?
3) चाचणीमध्ये कोणत्या प्रकारच्या प्रश्नांचा समावेश करणार?

या तीन अंगाचा विचार करून चाचणी तयार केली तर वर नमूद केलेल्या उणिवा आपोआप दूर होतील.

① उदिष्टानुसार गुणविभागणी

- घटक नियोजनात कोणत्या उदिष्टांना किती महत्व दिलेले आहे याचे नियोजन केलेले असते. प्रत्येक उदिष्टांसाठी राखून ठेवलेल्या गुणांचे प्रश्न काढावे लागतात. या प्रश्नांच्या उत्तरावरून अध्यापनापूर्वी निर्धारीत केलेली वर्तनबदलविषयक स्पष्टीकरणे विद्यार्थ्यांमध्ये कितपत साध्य झालीत याचा लेखी पुरावा मिळतो.

कोणताही घटक शिकविताना सर्व उदिष्टांना सारखेच महत्व दिले जाते असे नाही. उदा. 'इयत्ता वी च्या इतिहासातील' या घटकामध्ये ज्ञान, आकलन, उपयोजन, कौशल्य या चारही उदिष्टांचा विचार केला आहे.

Principal

क्र	उद्दिष्टे	गुण	शे. गुण
1	ज्ञान	3	12
2	आकलन	18	72
3	उपयोजन	2	8
4.	कौशल्य	02	8
	एकूण →	25	100

② उपघटकानुसार गुणविभागणी

घटक नियोजनात त्या घटकातील कोणत्या उपघटकांना किती महत्व द्यायचे याचे नियोजन केलेले असते त्या प्रमाणात घटक चाचणीच्या एकूण गुणांपैकी प्रत्येक उपघटकांना किती गुण द्यायचे याची गुणविभागणी करावी लागते.

विज्ञान, गणित या विषयांमध्ये काही संज्ञा व सूत्रे यांना आपण महत्व देतो तर भाषा विषयांमध्ये एखाद्या धड्यातील कथेच्या तपशील हा महत्वाचा असतो. उपघटकानुसार गुणांची विभागणी केल्यामुळे एखाद्या घटकातील सर्व भाग त्यात प्रतिबिंबित होतो. नाहीतर कधी कधी काहीच भागांवर प्रश्न विचारले जातात व बराच भाग गाळला जातो

क्र	उपघटक	गुण	शेकडा गुण
1	१८५७च्या उठावाची आर्थिक कारणे	8	32
2.	सामाजिक कारणे	5	20
3	राजकीय कारणे	8	32
4.	तात्कालिक कारणे	4	16
	एकूण	25	100

Principal

③ प्रश्नप्रकारानुसार गुणविभागणी -: लेखी चाचणीसाठी प्रमुख्याने निबंधवजा किंवा दिर्घोत्तरी आणि लघुत्तरी वस्तुनिष्ठ असे प्रश्नांचे ३ प्रकार वापरले जातात. प्रत्येक प्रश्न प्रकारातून काही विशिष्ट उद्दिष्टे व त्या उद्दिष्टांचे वर्तनबद्दल शोधण्यासाठी उपयोग होतो हे वर्तन बद्दल कोणत्या उपघटकातील प्रश्नांवरून तपासता येतील त्या प्रमाणात घटक चाचणीच्या एकूण गुणांपैकी कोणत्या प्रकारचा प्रश्न किती गुणांचा काढावयाचा हे ठरवून त्याचे शेकडा प्रमाण काढले जाते.

निबंधवजा प्रश्न, लघुत्तरी प्रश्न मराठी, हिंदी, संस्कृत, इंग्रजी यांसारख्या भाषा विषयांना अधिक उपयुक्त ठरतील कारण या प्रश्नप्रकारातून विद्यार्थ्यांची विचारक्षमता, तर्कशक्ती, सुसंगता कल्पकता याचे मूल्यमापन करता येते. तर गणित, विज्ञान भूगोल या विषयांना लघुत्तरी व वस्तुनिष्ठ प्रश्न जास्त उपयुक्त ठरतील. या विविध प्रश्नप्रकारावरून विद्यार्थ्यांच्या ज्ञान, आकलन, उपयोजन कौशल्य, अभिरुची, रसग्रहण, पृथक्करण, संयोजन, मूल्यमापन इ. उद्दिष्टांचे मूल्यमापन करता येते. यांपैकी कोणते उद्दिष्ट पडताळून पाहावयाचे आहे. त्यासाठी कोणता प्रश्न प्रकार उपयोगी पडेल याचा विचार करून चाचणीत प्रश्नांचा समावेश करावा लागतो.

क्र	प्रश्नप्रकार	प्रश्नसंख्या	गुण	शे. गुण
1	दिर्घोत्तरी / निबंध	1	2	8
2	लघुत्तरी	8	16	64
3	वस्तुनिष्ठ	7	7	28
	एकूण	16	25	100

Principal

* **संविधान तक्ता** - उपघटकानुसार गुणविभागणी, उद्दिष्टानुसार गुणविभागणी व प्रश्नप्रकारानुसार गुणविभागणी केल्यानंतर त्या तिन्हींचा एकत्रित असा जो तक्ता तयार करण्यात येतो तोच तक्ता म्हणजे संविधान तक्ता होय.

या तक्त्यात तीन बाजूंचा विचार असल्यामुळे त्याला त्रिमिती पत्रक असे म्हणतात. एखादी इमारत बांधण्यापूर्वी त्याचा आराखडा तयार करतात या आराखड्यात इमारतीचा ३ अंगानी विचार केला जातो (plan, elevation, & section) या आराखड्याच्या तपशीलानुसारच इमारतीची रचना केली जाते. तसेच घटक चाचणी तयार करताना संविधान तक्त्याचा विचार करावा लागतो.

कोणत्या उपघटकावर कोणत्या प्रकारचा प्रश्न किती गुणांचा आहे आणि त्या प्रश्नांमधून कोणती उद्दिष्टे साध्य होतील याचे स्पष्ट चित्र शिक्षकांच्या नजरेसमोर उभे राहिल्यामुळे योग्य अशी घटक चाचणी तयार करता येते.

उद्दिष्टे

क्र	उपघटक	ज्ञान			आकलन			उपयोजन			कौशल्य			एकूण
		नि	ल	व	नि	ल	व	नि	ल	व	नि	ल	व	
1.	१८५७च्या उठावाची कारणे (आर्थिक			1 (1)		2 (4)	1 (1)							6
2.	सामाजिक कारणे					2 (4)	1 (1)		1 (2)					7
3.	राजकीय कारणे			1 (1)		2 (4)	1 (1)					1 (2)		8
4.	तात्कालिक कारण			1 (1)		1 (2)	1 (1)							4
	एकूण			3 (3)		7 (14)	4 (4)		1 (2)			1 (2)		25

टिप : नि - निबंधवजा ल - लघुत्तरी व - वस्तुनिष्ठ

* कंसातील आकडे गुण दाखवितात तर कंसाबाहेरील आकडे प्रश्नसंख्या दर्शविता.

स्वपरिचय

Principal

प्रश्नपत्रिका

९. साधारणतः प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेत २०% कठीण, ६०% मध्यम व २०% सोपे असे प्रश्न असावेत. प्रश्नपत्रिका फार मोठी किंवा फार लहान असू नये. प्रश्नपत्रिकेची उत्तरपत्रिका कोणीही तपासली तरी गुणात फारसा फरक पडू नये. म्हणून प्रश्नपत्रिका काढताना अपेक्षित उत्तरसूची आणि गुणदान योजना तयार करावी. अशा प्रकारे तयार केलेली प्रश्नपत्रिका अधिक आदर्श असेल.

७) **प्रश्न तयार करणे:—** प्रश्न तयार करताना चांगल्या प्रश्नाचे पुढील निकष लक्षात ठेवावेत.

१. प्रश्न दिलेल्या उद्दिष्टांवर आधारीत पाहिजे.
२. घटकातील योग्य त्या आशयाशी तो संबंधित पाहिजे.
३. संविधान तक्त्यात दिलेल्या प्रश्न प्रकाराशी सुसंगत पाहिजे.
४. केवळ स्मरणशक्तीवर आधारीत प्रश्न नसावा तर विचाराला चालना देणारा असावा.
५. प्रश्न इष्ट त्या ठिकाणी कठीण पातळीचा असावा काही प्रश्न सोपे काही मध्यम तर काही कठीण असे असावे.
६. उत्तराची व्याप्ती व मर्यादा या दोहींचा बोध प्रश्नावरून व्हावा पाहीजे.
7. हुशार व मंद मुले यांच्यातील भेद ओळखता आला पाहीजे.

८) **चाचणीचे संपादन** - चाचणीचे संपादन करताना पुढील गोष्टीचा विचार करावा.

१. **प्रश्नप्रकारानुसार चाचणीचे विभाजन —:** चाचणीमध्ये विविध प्रकारचे प्रश्न असतात. त्यामुळे आपल्या सोईसाठी प्रश्नपत्रिकेचे २ भागात विभाजन केले आहे. विभाग 'अ' मध्ये वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न असावेत तर विभाग 'ब' मध्ये दिर्घोत्तरी व लघुत्तरी प्रश्नांचा समावेश करावा.

Principal
Vilas Tandur Women's College of Education (B.Ed.)

२) विद्यार्थ्यांना सूचना :-

विद्यार्थ्यांकडून ज्या ज्या अपेक्षा असतील त्याचे स्पष्ट निर्देश चाचणीच्या सुरुवातीलाच करावे व सूचना द्याव्यात. प्रत्येक प्रश्नाला किती गुण आहेत, उत्तराची व्याप्ती किती असावी इ. बाबींचे दिग्दर्शन असले पाहिजे. एखाद्या उत्तरात आकृतीची अपेक्षा असेल तर तसे नमूद करावे.

३) वैकल्पिक प्रश्न :-

वस्तुनिष्ठ प्रश्नांच्या बाबतीत विकल्पच देवू नयेत. निबंधवजा व लघुत्तरी प्रश्नांच्या बाबतीत अंतर्गत स्वरूपाचा विकल्प देण्यास हरकत नाही. मात्र सर्वंकष स्वरूपाचा विकल्प देवू नये. त्यामुळे विद्यार्थी काही पाठ्यांशाकडे पूर्णपणे दुर्लक्ष करतील.

४) चाचणीसाठी लागणारा वेळ -:

दिलेली चाचणी ठराविक वेळेत बहुसंख्य विद्यार्थ्यांना सोडविता येईल अशा तऱ्हेने वेळेची आखणी करावी. वेळ फारच अपुरा दिला तर सावकाश लिहिणाऱ्यांचा तोटा होतो व भरभर लिहिणाऱ्यांचा फायदा होतो. त्यामुळे गती या घटकाचे आपण मापन करतो. आकलनक्षमता, उपयोजन इ. वर आधारित चाचणी असेल तर पुरेसा वेळ देणे गरजेचे आहे. मात्र अंकगणितीय मूलभूत क्रिया, सुलेखन, टंकलेखन, कार्यानुभव इ. विषयाचे कौशल्य आजमावयाचे असेल तर मात्र वेळेवर बंधन घालून गती या घटकाला प्राधान्य दिला पाहिजे. घटक चाचणीतील दोन विभागांसाठी स्वतंत्र वेळ दाखवावी.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)

घटक चाचणी

इयत्ता - ९ वी

विषय - इतिहास　　घटक - १८५७ चे स्वातंत्र्ययुद्ध　　एकूण गुण - २०

सामान्य सूचना

१) या प्रश्नपत्रिकेत 'अ' आणि 'ब' असे दोन विभाग आहेत.
२) 'अ' विभाग प्रथम सोडवायचा असून त्याला १० मि वेळ आहे
३) एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास वेळ न घालवता पुढील प्रश्न सोडवा.
४) दोन्ही विभागातील सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

विभाग अ

वेळ :- १० मि　　गुण 7

सूचना

१) उजव्या बाजूचे अंक गुण दर्शवितात
२) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे उत्तरपत्रिकेत एका शब्दांत नोंदवा.

प्र१ला. कंसातील योग्य पर्याय निवडून पुढील रिकाम्या जागा भरा　　3

१) इंग्रजांनी आर्थिक उत्पन्न वाढवियासाठी नवीन ------ पद्धत अस्तीत्वात आणली.
(महसूल, राजेशाही, लोकशाही)

२. ------ ने अनेक संस्थाने खालसा केली
(लॉर्ड डल्हौसी, पेशवे, इंग्रज)

३) हिंदी सैनिकांना लांब पल्ल्याच्या ------ बंदुका दिल्या.
(काडतुसे, एनफिल्ड, रायफल)

प्र२रा. जोड्या लावा　　4

अ गट	ब गट
१. राजकीय कारण	काडतुसांना गाई व डुकरांची चरबी
२. आर्थिक कारण	चालीरीती रूढी परंपरा यात इंग्रजांचा हस्तक्षेप
३. तात्कालिक कारण	लॉर्ड डल्हौसीने संस्थाने खालसा केली
४. सामाजिक कारण	हस्तकला व कापडउद्योग दिवाळखोरीत

Principal

विभाग 'ब'

वेळ : १६ मि गुण १४

प्र.३रा खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 8

1) १८५७ च्या स्वातंत्र्यलढ्याची सामाजिक कारणे कोणती?

2) १८५७ च्या स्वातंत्र्यलढ्याची आर्थिक कारणे कोणती?

3) १८५७ च्या स्वातंत्र्यलढ्याची राजकीय कारणे सांगा?

4) १८५७ च्या स्वातंत्र्यलढ्याची तात्कालीन कारणे कोणती आहेत?

प्र.४था खालील विधाने सकारण स्पष्ट करा. 8

1. भारतीयांच्या मनात इंग्रजांविरुद्ध असंतोष वाढत गेला?

2. भारतीय कारागीर बेकार का झाले?

3. हिंदी सैनिकांत असंतोष निर्माण झाला?

4. भारतीय लोक असंतुष्ट का बनले यासंबंधी यावर तुमचे मत व्यक्त करा.

प्र.५वा भारताच्या नकाशा आराखड्यात १८५७ च्या स्वातंत्र्य लढ्याची ठिकाणे दर्शवा. 2

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.
PU/PN/Ed/...

५ चाचणी तयार केल्यानंतर त्या प्रश्नपत्रिकेच्या दोन्हीही विभागाची उत्तरसूची आणि गुणदान योजना तयार करावी लागते. पहिल्या विभागातील वस्तुनिष्ठ प्रश्नाच्या उत्तराचा शब्द, वर्णाक्षर अनुक्रमांक किंवा चिन्ह याची प्रश्नवार व उपप्रश्नवार उत्तरसूचीमध्ये नोंद करावी. प्रत्येक बरोबर उत्तरासाठी द्यावयाचे गुण नमुद करावेत.

दुसऱ्या विभागात गुणदान योजना व उत्तरसूची तयार करताना शब्दांची शब्दरचना किंवा प्रश्नाचा आशय यांमधील उणिवा लक्षात येतात म्हणून प्रश्नपत्रिका तयार करताना गुणदान व उत्तरसूची तयार करावी लागते म्हणजे काही दोष आढळल्यास लगेच दूर करता येतात.

दुसऱ्या विभागातील लघुत्तरी आणि निबंधवजा प्रश्नातील प्रत्येक शब्दांच्या उत्तरातील अपेक्षित मुद्दे किंवा अपेक्षित उत्तराचे मुद्दे लिहावेत. व प्रत्येक मुद्द्यासाठी द्यावयाचे गुण नमूद करावेत. अशाप्रकारे उत्तरसूची व गुणदानयोजना तयार केल्यामुळे मूल्यमापन अधिक वस्तुनिष्ठ होते.

उत्तरसूची व गुणदान योजना

	विभाग 'अ'	
प्र. १	रिकाम्या जागा	
१.	महसूल	1
२.	लॉर्ड डलहौसी	1
३.	एन्फिल्ड	1

Principal

प्र.२रा

१	राजकीय	लॉर्ड डलहौसीने संस्थाने खालसा केली.	1
२	आर्थिक	हस्तकला व कापडउद्योग डबघाईस	1
३	तात्कालीक	काडतुसाला गाय व डुकरांची चरबी	1
४.	सामाजिक	चालीरीती, रुढी, परंपरा यात इंग्रजांचा हस्तक्षेप	1

विभाग ब.

प्र.३रा

① इंग्रज आपल्या चालीरीती, परंपरा, रुढी यांत हस्तक्षेप करत आहे असे भारतीयांना वाटू लागले. सतीबंदी, विधवाविवाह हे कायदे जरी सामाजिकदृष्टीने योग्य असले तरी ते आपल्या जीवनपद्धतीमध्ये हस्तक्षेप करत आहे. 2

② इंग्रजांनी आर्थिक उत्पन्न वाढविण्यासाठी महसूल पद्धती अस्तित्वात आणली. शेतकऱ्यांकडून जबरदस्तीने महसूल गोळा केला शेतीव्यवस्था कोलमडून पडली. इंग्लंडच्या बाजारपेठेतील माल भारतात खपवून आर्थिक लाभ घेण्याचे धोरण ब्रिटीशांचे होते उद्योगधंद्यावर जाचक कर बसवले. 2

③ लॉर्ड डलहौसीने अनेक संस्थाने खालसा केली. गैरकारभाराचे निमित्त करुन नवाबाला पदच्युत केले. सातारा, नागपूर ही संस्थाने दत्तकवारसा नामंजूर करुन खालसा केली 2

④ ब्रिटिशांनी १८५६ मध्ये वापरण्यासाठी ज्या एन्फिल्ड बंदुका दिल्या त्यात वापरण्यासाठी काडतुसे दिली. त्यावर गाय व डुकरांची चरबी लावलेली असे ही काडतुसे दाताने तोडावी लागत. त्यामुळे या सैनिकांच्या धार्मिक भावना दुखावल्या. 2

Principal
Vidya Pratishthan's ... College of ...

⑤ ब्रिटिशांनी हिंदी सैनिकांना एन्फिल्ड नावाच्या बंदुका दिल्या त्यातील काडतुसावर गाय व डुकरांची चरबी लावलेली होती हे आवरण दाताने तोडावे लागे. त्यामुळे त्यांच्या धार्मिक भावना दुखावल्या.

प्र.४ था.

१. इंग्रजांनी उद्योगधंद्यावर जाचक कर बसविले भारतात विकसित झालेला हस्तकला व कापडउद्योग दिवाळखोरीत निघाला त्यांनी स्वतःचे उत्पन्न वाढविण्यासाठी नवीन महसूल पद्धती अमलात आणली 2

२. भारतात विकसित झालेला हस्तकला व कापड उद्योग दिवाळखोरीत निघाला. उद्योगधंद्यावर जाचक कर बसवले 2

३. हिंदु सैनिकांना एन्फिल्ड बंदुका दिल्या. त्यात नवी काडतुसे दिली त्यांना गाय व डुकरांची चरबी लावलेली होती हे आवरण त्यांना दाताने तोडावे लागे. 2

४. सतीबंदी, विधवाविवाह हे कायदे सामाजिक दृष्टीने चांगले असले तरी ते भारतीयांच्या जीवनपद्धतीत हस्तक्षेप करत होते म्हणून भारतीय असंतुष्ट बनले असे मला वाटते. 2

PU/PN/B.Ed
240 / 2006

Principal
Vilas Tambe Women College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

प्र.५ वा नकाशा

गुण २

Principal
Vidya Sanskar Women College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi, Tal. Junnar, Dist. Pune.

शैक्षणिक महत्व

१) हे प्रॅक्टीकल पूर्ण करीत असताना मला प्रश्नपत्रिका कशी कारायची हे समजले भविष्यात मी शिक्षक म्हणून कार्य करीत असताना त्याचा फायदा होईल.

२) प्रश्नपत्रिकेत ज्ञान, आकलन, उपयोजन, कौशल्य यांना किती गुणदान करावयाचे हे समजले.

३. लघुत्तरी, दिर्घोत्तरी, वस्तुनिष्ठ या प्रकारच्या प्रश्नांना किती गुणदान करावे हे समजले.

४. प्रत्येक प्रश्न सोडविण्यासाठी साधारणपणे किती वेळ लागतो हे पाहून त्याखील योग्य वेळ देता आला. ठरविलेल्या वेळात चाचणी पूर्ण करून घेणे शक्य झाले.

५. वेगवेगळी उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी मूल्यमापनाची साधने कोणती साधने वापरावेत हे समजले.

६. संविधानतक्त्यामुळे गुणविभागणी व प्रश्नसंख्या यांचा विचार करता येतो.

७. प्रश्नपत्रिका तयार करून ती सोडवून घेतल्यामुळे विद्यार्थ्यांची प्रगती कोणत्या टप्प्यापर्यंत झाली आहे व त्याला कोणत्या सरावाची गरज आहे हे समजते.

Principal
Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)

८. अभ्यासक्रमाचे नियोजन करून घटकांची योग्य विभागणी करणे शक्य होते.

९. विद्यार्थ्यांच्या अंगी असलेले सुप्त गुण हे 'कौशल्य' या उद्दिष्टांतर्गत समजण्यास मदत होते.

10. 'उपयोजनावर' आधारीत प्रश्नांचे उत्तर लिहीताना विद्यार्थी कितपत योग्य विचार करू शकतो याची प्रचिती येते.

Snehal
11/9/2022

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Tal. Junnar, Dist. Pune.

Adjectives chart
Appearance adjectives
beautiful, clean, drab, fancy, Plain, glamorous, handsome, long, Magnified, old-fashioned, plain, ugly, sparkling
Feeling adjectives
Colours adjectives
red, white, blue, Purple, black, green, orange, yellow, Purple, Pink, 3ray, orange, brown, silver, gold, meallic
Size adjectives
big, large, huge, colossal, small, short, tiny, massive, little, miniature, fat, skinny, thin, gigantic
Sound adjectives
loud, whisper, quiet, faint
Condition adjectives
clever, easy, helpful, careful, important, shy, wrong, famous, dead, alive, rich, gifted
Time adjectives
old, young, short, quick, Fast, long, Modern, late, early, swift
Shape adjectives
SLOW
DARK
COLD
FULL
SMALL
UGLY
OLD
GOOD
HAPPY
NEW
HOT
EASY
YOUNG
BEAUTIFUL
BAD
RICH
BIG
FAST
DIRTY
LIGHT
POOR
SAD
CLEAN
THIN

Career Guidance

मराठी भाषा संरचना

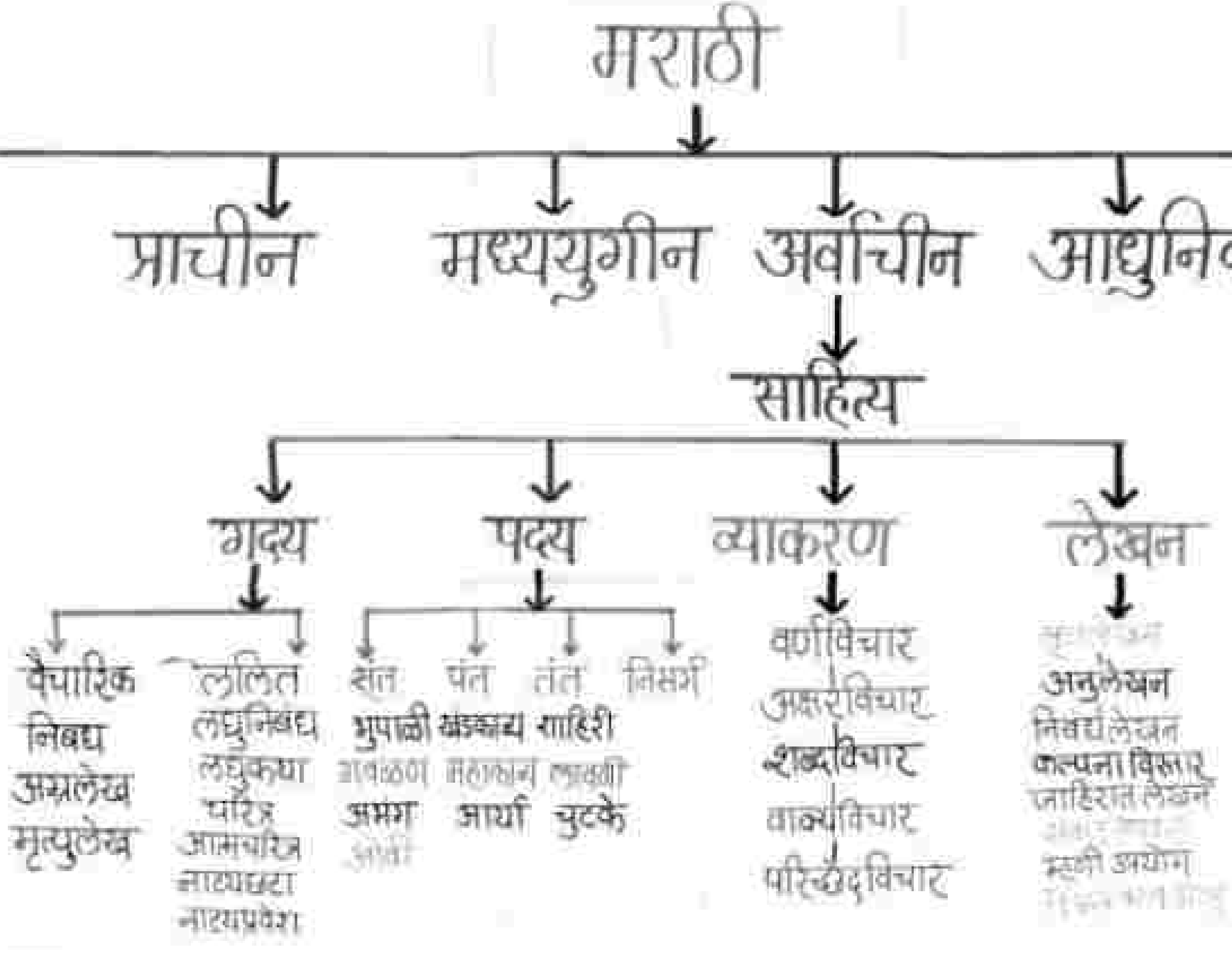
मराठी
प्राचीन
मध्ययुगीन
अर्वाचीन
आधुनिक
साहित्य
गद्य
पद्य
व्याकरण
लेखन
वैचारिक
ललित
निबंध
अग्रलेख
मृत्युलेख
लघुनिबंध
लघुकथा
चरित्र
आत्मचरित्र
नाट्यछटा
नाट्यप्रवेश
संत
पंत
तंत
निसर्ग
भूपाळी
खंडकाव्य
शाहिरी
ओवाळणी
लावणी
अभंग
आर्या
चुटके
वर्णविचार
अक्षरविचार
शब्दविचार
वाक्यविचार
परिच्छेदविचार
अनुलेखन
निबंधलेखन
कल्पना विस्तार
जाहिरात लेखन
म्हणी अर्थ

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 106 - (A): Understanding Disciplines & School Subjects - Marathi......

(Marathi/Hindi/English/Science)

Name of Student: Mr/Mrs. Devyani Gopichand Gaikwad **Roll No.** 12

Practical: मराठी साहित्य - कविता अहवाल

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	प्रस्तावना			✓		
2	साहित्य प्रकाराची निवड				✓	
3	साहित्याची चिकित्सा					✓
4	साहित्य प्रकार			✓		
5	साहित्याचे सामाजिक महत्व					✓
6	सांस्कृतिक महत्व					✓
7	साहित्य प्रकाराविषयी मत				✓	
8	संदर्भ			✓		

अनुक्रमणिका

PU/PN/B.ED 245/2006

अ.क्र	तपशिल
१.	प्रस्तावना
२.	उद्दिष्टे
३.	महत्त्व
४.	गरज
५.	कवितेचे स्वरूप व व्याख्या
६.	कवितांचे प्रकार
७.	मराठी कवितेचा विकास
८.	संदर्भ सूची
९.	अभिप्राय

PU/PN/B.Ed
245 / 2006

प्रस्तावना -

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ अभ्यासक्रमाअंतर्गत कोर्स क्र १०६-अ मध्ये मराठी साहित्य कविता अहवाल या विषयाचा प्रात्यक्षिक कार्य समावेश करण्यात आला आहे.

साहित्य हे मानवी भाव भावनांच्या आविष्काराच्या गरजेतून निर्माण झालेले आहे. प्राचीन भारतीय साहित्याला काव्य असे संबोधले आहे. साहित्याचा आविष्कार हा काव्यात्मक असतो. कुठल्याही भाषेतील प्रथम साहित्य निर्मिती ही पद्यात्मक / काव्यात्मकच आहे.

कविता हा साहित्यातील एक महत्वाचा प्रकार आहे. कविता मुख्यत: छंदोबद्ध व रसबद्ध असतात. कवितेतून जीवन कळते, समजते व उमगते. कविता, ओव्या, अभंग किंवा श्लोक हे साहित्याचे माध्यम आहे. त्यामध्ये मनाच्या भावना, वस्तुस्थिती किंवा मन:स्थिती

FU/PR/B.ED
245 / 2006

उद्दिष्टे –

१. विद्यार्थ्यांमध्ये कवितेचे महत्व पटवून देणे.

२. बालकांत होणाऱ्या भावभावनांचा विकास करणे.

३. कवितेतून अनेक विचार, अनुभव व प्रेरणा मिळते.

४. मुलांमध्ये श्रवण, वाचन ह्या कौशल्याचा विकास करणे.

५. बौद्धिक विकास होण्यास मदत होते.

६. कविता व स्वर यांचे नाते अतूट आहे. म्हणून मुलांमध्ये आवाजातील चढ-उतार, माधुर्य, लय वाढीस लागण्यास मदत होते.

* महत्त्व *

1. कवितेतून आपण सुख, दु:ख, आनंद [illegible] यांचा यथार्थाला पूर्ण अनुभव मिळतो.

2. कविता या माध्यमांतून भावनांचा विकास होतो.

3. मानवाला कवितेतून प्रेरणा मिळते. व आपले कर्तव्य पूर्ण करण्यास मदत होते

4. कवितेतून भावनात्मकता, अर्थात्मकता, सहजता, सौंदर्यप्रियता, शांतता यांची अनुभूति आपल्यास येते.

5. जेव्हा अंतःकरणात शब्दांची उत्पत्ति होते तेव्हा कवितेची निर्मिती होते.

6. कवितेमुळे मुलांचे भविष्य घडते.

7. कविता लयबद्ध म्हटल्याने त्या मुलांना खूप आवडतात व एखादी संकल्पना त्यातून

गरज

PU/PN/B.ED.
245 / 2006

१ कविता ही शब्दबद्ध असावी त्यातून मुलांना नवीन शब्द समजतात.

२ कवितेतून मुलांना नवीन संकल्पना समजतात.

३ कवितेमुळे श्रवण, वाचन कौशल्य विकसित होते त्याचा परिणाम त्यांच्या भावी जीवनावर होतो.

४ कवितेमुळे अध्ययन - अध्यापन प्रभावी होते त्यामुळे कविता शिकवणे गरजेचे आहे.

५ कविता किंवा गाणी माणसाची सांस्कृतिक गरज आहे.

६ विद्यार्थ्यांच्या भावनांच्या विकास होण्यासाठी कविता ही फार मोठी गरज आहे.

कवितेचे स्वरुप व व्याख्या

मम्मटाने निर्दोष, गुणयुक्त आणि अलंकार
युक्त रचना म्हणजे काव्य. वामन आपल्या
काव्यालंकारसूत्रात गुणयुक्त, रीतीपुर्ण, विशिष्ट अशा
पदरचनेला काव्य मानतो. कवितेमध्ये शब्द,
अर्थ, नाद, लय इ. घटक असतात. कवितेमध्ये
प्रतिमा, रूपक, प्रतिक यांच्या माध्यमातून
अर्थ अविष्कृत केला जातो. कवितेतील भाषिक
नाद, अर्थघटक एकमेकांशी अविभाज्यपणे
जोडले गेलेले असतात.

व्याख्या-

मम्मट - दोषरहित, गुणांनी युक्त आणि सामान्यतः
अलंकारांनी युक्त परंतु क्वचित तसे
नसलेले शब्द आणि अर्थ म्हणजे काव्य

जगन्नाथ पंडित - रमणीय अशा अर्थाचे प्रतिपादन
करणारे शब्द म्हणजे काव्य.

कवितांचे

प्रकार ~

FU/PN/B.ED
243/2006

कणिका	गझल
खंडकाव्य	चारोळी
अभंग	चित्रपटगीत
आर्या	चौपदी
आरती	दशपदी
अंगाई	दिंडी
नाट्यसंगीत	पोवाडा
बालकविता	बालगीत
भक्तीगीत	भलरी
भावगीत	महाकाव्य
मुक्तछंद	रुबाया
लावणी	विडंबन
श्लोक	विनोदी कविता

मराठी कवितेचा विकास -

कविता हा जसा व्यक्तिगत भावानुभूती [illegible]पणे साकारणारा साहित्यप्रकार आहे, [illegible] तो सामाजिक वास्तवाला भिडणारा [illegible]चा साहित्यप्रकार आहे. मराठी साहित्यामध्ये [illegible] आणि समकालीन सामाजिक, राजकीय, [illegible]तिक वास्तव यांचे अनेकपदरी नाते प्राचीन [illegible]पासून चालत आलेले आहे. सभोवतालच्या [illegible]च्या संबंध काव्याचे विषय, आशय, [illegible]कृतीचे स्वरूप व प्रकार आणि काव्याची [illegible] यांच्याशी नेहमीच प्रत्यक्षाप्रत्यक्षपणे [illegible]लेला असतो. प्रत्येक कालखंडातील काव्यात [illegible]च्या अंतरंगाचे सूक्ष्म दर्शन घडते.

समाजचित्रणाचे स्वरूप व काव्यातील [illegible] स्थान यामध्ये काळाच्या ओघात बरेच [illegible] होत गेलेले आहेत. असे असले तरी [illegible]तील बऱ्या वाईट प्रवृत्तींचा निर्देश करणे. [illegible] व्यक्तिमत्वावर होणारे परिणाम दर्शविणे, [illegible]

PU/PN/B.ED
245 / 2006

संदर्भ सूची

१. भारतीय साहित्य- ग. त्र्यं. जोशी

२. कविता आणि प्रतिमा- सुधीर रसाळ

३. पाच कवी- मंगेश राजाध्यक्ष

४. अर्वाचीन मराठी काव्य- रा. श्री. जोग

५. कवितेविषयी- डहाके. व. आबाजी

अभिप्राय

पुणे विद्यापीठाच्या अंतर्गत प्रथम वर्ष बी.एड अभ्यासक्रमांतर्गत, 'मराठी साहित्य - कविता अहवाल' हे प्रात्यक्षिक कार्य करण्याची संधी मिळाली. हे प्रात्यक्षिक कार्य करताना विविध घटकांचा बारकाईने अभ्यास करण्यात आला. त्यामध्ये कविता, कवितांचे प्रकार, गरज व महत्त्व या बाबींचा अभ्यास केला.

हे प्रात्यक्षिक कार्य पूर्ण करण्यासाठी सर्व छात्राध्यापक व मार्गदर्शक प्रा. कदम सर यांचे मोलाचे मार्गदर्शन मिळाले. त्याबद्दल सर्वांचे मनापासून धन्यवाद !

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 107 - (A): Pedagogy of School Subjects - मराठी

(Marathi/Hindi/English/Science)

Name of Student: Mr/Mrs Gaikwad Devyani Gopichand Roll No 12

Practical: भित्ती पत्रक - मराठी

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	प्रस्तावना			✓		
[illegible]	उद्दिष्टे				✓	
[illegible]	महत्व गरजा				✓	
[illegible]	विषयाची निवड योग्य कागदाची निवड			✓		
[illegible]	रंगीत पेनचा योग्य वापर				✓	
[illegible]	हस्ताक्षर					✓
[illegible]	योग्य मांडणी, संरचना कलाकुसर				✓	
[illegible]	[illegible]					✓

मिली

पत्रक

अनुक्रमणिका

अ.क्र	तपशिल
१.	प्रस्तावना
२.	पुर्वतयारी
३.	सादरीकरण
४.	शैक्षणिक महत्व
५.	अभिप्राय

प्रस्तावना :~

[illegible]द्वारे आवश्यक ते अनुभव घेण्यासाठी [illegible]च्या सर्वांगामध्ये अपेक्षीत बदल घडून [illegible]साठी आवश्यक असा दृक् साधने व [illegible] साधने असा दृकश्राव्य साधनांचा वापर [illegible] करणे अनिवार्य असते हे प्रभावी साधने [illegible] अध्ययन प्रभावीपणे देणारी साधने होत.

[illegible]पत्रकाचा समावेश या शैक्षणिक साधनांमध्ये [illegible] म्हणून सदर प्रात्यक्षिकाचा समावेश बी.एड.अंतर्गत [illegible] केला जातो प्रत्येक व्यक्ती ज्ञानेंद्रियामार्फत [illegible] मिळवते. अनुभवातून माणूस शिकतो म्हणून [illegible] व उद्दिष्टे निश्चित झाल्यानंतर अध्यापनाची [illegible] प्रभावी साधने वापरावीत की ज्यामुळे [illegible] दिर्घकाल स्मरणात राहील

पूर्वतयारी

PU/PN/B.ED
245/2006

भित्तीपत्रक तयार करणे या प्रात्यक्षिकाअंतर्गत

मराठी भाषा संरचना

[illegible] [illegible] भित्तीपत्रक तयार केले. सदर भित्तीपत्रक कार्डशिट पेपर, स्केचपेन, मार्करपेन, [illegible] कलरफुल कार्डशिटचे तुकडे यांच्या साहाय्याने तयार करण्यात आले.

मराठी भाषेच्या संरचना स्पष्ट करताना भित्तीपत्रकाच्या सहाय्याने एका दृष्टीक्षेपात [illegible] [illegible]काची माहिती मिळते. आराखडा व [illegible] वापर केला असल्याने विद्यार्थी आकर्षित होतात.

शैक्षणिक महत्व :~

PU/PN/B.ED 245 / 2006

1) अध्यापन कार्यात विविधता आणता येते.

2) विद्यार्थ्यांची अभिरुची आवड, कल्पकता या क्षमता व कौशल्यात वाढ होते.

3) भित्तीपत्रकाच्या सहाय्याने अवघड संकल्पना सहज स्पष्ट होतात.

4) भित्तीपत्रकाच्या वापराने अध्यापनात मनोरंजकता आणता येते.

5) विद्यार्थ्यांच्या पंचेंद्रियांचा विकास होतो

अभिप्राय

बी.एड अभ्यासक्रमांतर्गत मराठी विषयांतर्गत **भित्तीपत्रक तयार करणे** हे प्रात्यक्षिक कार्य समाविष्ठ करण्यात आले होते.

या प्रात्यक्षिकाचे महत्व म्हणजे याद्वारे भित्तीपत्रक तयार करणे ही संकल्पना स्पष्ट करण्यात आली. या प्रात्यक्षिकामुळे छात्रअध्यापकांच्या कल्पना शक्तीला वाव मिळाला. त्याचप्रमाणे सुप्तगुण व कल्पना शक्तीचा विकास होण्यास मदत झाली.

हे प्रात्यक्षिक कार्य पुर्ण करताना प्रत्येकाने आपल्या पद्धतीने कल्पकतेने प्रात्यक्षिक पुर्ण केले सदर प्रात्यक्षिक कार्य तयार करताना ज्या घटकावर प्रात्यक्षिक तयार करायचे त्या घटकांचा सखोल

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

PU/PN/B.ED 245 / 2008

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 107 - (A): Pedagogy of School Subjects - ....English.....

(Marathi/Hindi/English/Science)

Name of Student: Mr/Mrs. Musale Priyanka Tanhaji Roll No. 18

Practical: ......Book Review

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Introduction				✓	
2	Background				✓	
3	Organization of Content				✓	
4	Important features of Book				✓	
5	Style and Language			✓		✓
6	Positive and Negative aspect				✓	
7	Characterization					✓
8	Impact of Author & General Remark			✓		

INTRODUCTION

It gives me immense pleasure to express a deep sense of gratitude to Savitribai phule, pune university to include novel or drama analysis as a part of B.ed. I year Curriculum.

This practical 107-A 'Novel or drama analysis is very useful as a teacher of English subject.

For This purpose I have choosen The novel 'Swami and Friends' by R.K. Narayan. He is one of the most celebrated Indian english novelist and swami and friends is his best novel.

In the detailed study of this novel. The students will learn about R.K. Narayan as a pure artist. His first novel, swami and friends is an episodic narrative recounting the adventures of a group of school boys.

Lastly I express my heartfelt

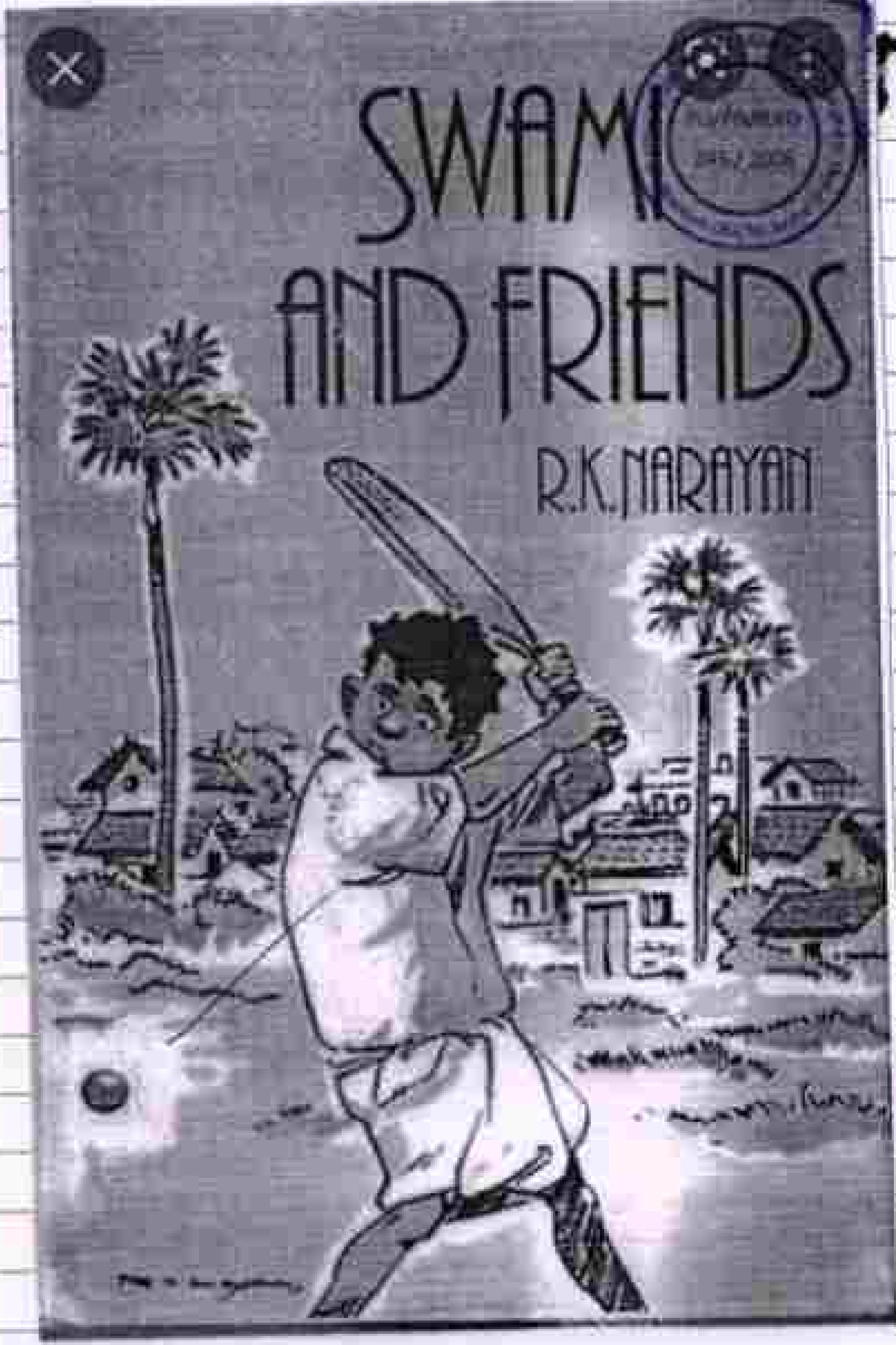
SWAMI
AND FRIENDS
R.K. NARAYAN

BACKGROUND

Vivekananda Women's College of Education Affiliated 245 / 2006

Background :-

Swami and Friends is the story of the tumultuous friendship of swaminathan, his four childhood friends, and a new boy named Rajam.

It takes place in British - Colonial India in the year 1930. The story begins by introducing Swaminathan and his friends Somu, Shankar, Mani and Pea.

There are books of which the backs and covers are by far the best parts that true but not always. Swami and friends a timeless piece of literature the novel decribes the rain bow world of childhood sociopolitical background of pre independence India and early boyhood of boys of the likes of swami growing up in the interior of south India.

The incidents happend in a village named Pipalnagar during the day.

ORGANISATION OF CONTENT

Swaminathan is a lazy schoolboy who lives with his father, mother, and grandmother in Malgudi. He attends the Albert Mission school with his friends Samuel, Sankar, Somu, and Mani. The arrival of a new student Rajam the son of a wealthy police superintendent threatens Swami's popularity. After an initial rivarly. Swami and Rajam reconcile and become friends.

A protest, part of Gandhis non-cooperative movement, erupts through the town. Swami, participating in the protests, breaks the window of the headmasters room. Rajam's father leads of a violent crackdown of the protest. The next day, a distressed Swami runs away from the school after the headmaster vows to punish participating students. He is subsequently expelled from albert Mission and is compelled to enroll in the stricter and more rigorous Board high school.

Rajam and Swami start a cricket club, gathering, friends together for practice after school, in which swami is chronically tardy due to his relative

Now expelled from two schools, and fearing his father's wrath at home, swami runs away from town. Becoming lost and hungry, swami regrets his decision. Meanwhile, swamis father attempts to locate his missing son. Swami is discovered by a man carrying a cart who promptly contacts his parents. swamis relief at returning home turns to dismay when his friends report that they have lost their cricket game and Rajam declares the end of their friendship.

One night, Mani informs Swami that Rajam and his family are locating to another city. Swami wakes up early the next day to attempt to reconcile and bid his farewell to Rajam, gifting him a copy of Hans christen Andersons fairy Tales. He asks Rajam, as the train speeds away, if he would ever return, but his reply is drowned out by the sound of the locomotive. Swami weeps, wondering if Rajam would ever think of him again.

IMPORTANT FEATURES OF BOOK

③ Although he can be arrogant or deceitful at times, and is easily swept up in the plans and enthusiasms of others.

④ Swami and friends is a good read for the kids and teens alike. Also the book is widely used in the Asian continent as a study text for the students who study literature as a subject at school.

⑤ Swami and friends is interesting read that could be enjoy from top to bottom but the work attributes a lot of literary values even if it is a teen book.

STYLE AND LANGUAGE

① R.K. Narayan's writting style was marked by simplicity and subtle humor. He told stories of ordinary people trying to live their simple lives in a changing world.

② English is a west Germanic language of the Indo-European language family, originally spoken by the inhabitants of early medieval England.

③ Swami and friends is the first of a trilogy of novels

PU/PN/B.ED 245/2006

POSITIVE AND NEGATIVE ASPECT

PUPPARLED

① The novel follows a ten years old schoolboy, swaminathan, and his attempts to court the favour of a much wealthier schoolboy Rajam.

② A good read for the kids and teens alike. Also the book is widely used in the Asian continent as a study text for the students who study literature as a subject at schools. This does not mean that the book is filled with heavy grammar and technical jargon

③ Actually the truth is in contrary to this English used in the book is both plain simple without any troubling words for the kids.

④ The bad effects of a rumour are mentioned in the story. How a complain turns in to a rumour and spread like forest fire and made people angry

CHARACTARIZATION.

Swami is considered average among his friends

* W.S Swaminathan :- A ten-year-old boy studying at albert Mission School, Malgudi. He lives in Vinayak Mudali street. He is later transferred to Board high school.

* Mani :- Swamis classmate at Albert Mission School lives in Abu Lane, he is known as 'Mighty good for nothing' He carries around a club sometimes, and threatens to beat his enemies to a pulp. He is hardly concerned about his studies.

* M. Rajam :-

Swamis classmate at Albert Mission School, lives in Lawley Extension. His father is the Deputy Police Superitendent of Malgudi. He previously studied at an English boy's school, Madras. He is also the captain of Malgudi cricket club.

* Somu :-

Monitor of 1st Form A section lives kabeer street. He fails in 1st Form and is automatically excluded from the group.

* Sankar :-

Swamis classmate in 1st Form A section. His father gets transferred at the end of the term. He

Swamis house :-

* W.T. Srinivasan :- Swamis father, a lawyer.
* Laxmi - Swami's mother, homemaker.
* Swamis grandmother.
* swamis late grandmother (sub-magistrate)
* Subbu - Swami's younger brother

Others :-

* Rajam's father - A Deputy Police superitendent.
* Rajam's mother
* The Headmaster of Albert Mission school.
* The Headmaster of the Board school.
* Dr kesavan - A physician in the Board school.
* Mr Nair - An officer at District forest office.
* Ranga - A cart man

IMPACT OF AUTHOR & GENERAL REMARKS

Swami and Friends the book written by R.K. Narayan Is It remind us about our child hood memories such as mischiefs in childhood, plucking mangoes etc. and in short it briefly explains the

PU/PM/B.ED 345 / 2006

CONTRIBUTION IN THE LITERACY FIELD

Rasipuram Krishnaswami Iyer Narayanaswami (10 october 1906 - 13 May 2001) was an India writer known for his work set in the fictional South Indian town of Malgudi. He was a leading auther of early Indian literature in English along with Mulk Raj Anand and Raja Rao.

Among Narayans other landmark works are the Batchlor of Arts (1973), The Dark Room (1938), The English Teacher (1945) and waiting for the Mahatma (1955) and the novella, Grandmothers Tale (1992) In 1941, he founded his own publishing house and his works quickly found place in the bookshelves of Indian homes.

In 1964, he received the Padma Bhushan during the Republic Day honours. In 1980, he was awarded the AC Benson Medal by the Royal society of literature, of which he was an honorary member. In 1982 he was elected an honorary member of the American Academy of Arts and letters.

EDUCATIONAL IMPLICATION

Book Reviews are Important because they act as reflection and interaction for the auther to truly get a sense of how the community is reacting and embracing their work.

Develop an understanding of the publications that are out there. Just like how reading academic papers affords you the benefit of being abreast with the latest research, writing book, review allows you the opportunity to learn more about a field.

Book review are invaluable to reader and authors. Posting reviews helps readers figure out which book they might want to read next. And thats exactly why reviews help authors, too. An Informative review, written with the information readers are looking for, can help readers discover new book.

THANK YOU !

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION

Approved by N.C.T.E. New Delhi & Affiliated to Savitribai Phule Pune University Pune
At.Dumbarwadi (Otur), Post-Khamundi, Tal.Junnar, Dist-Pune. Pin- 410504
ID No.: PU/PN/B.Ed./246-2006

Student Name :

Roll No. 08 Class : B.ed - I Date : 13 /08 /2022

Subject : (05) प्रगत अध्यापनशास्त्र आणि माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे उपयोजन

Student's Sign.

Invigilator's Sign. 13-08-2022

Q.No.	1	2	3	4	5	6	7	8	Total	Sign of Prof. In-charge
Marks	12	11	11	10	14				58	

फिलिप जॅक्सन प्रतिमान

अध्यापन करणे हे क्लिष्ट कार्य आहे हे कार्य करताना पद्धतशीर नियोजनाची गरज असते अध्यापनात विविध टप्पे तयार करणे त्याची प्रक्रिया तयार केली जाते त्याला अध्यापनाचे टप्पे म्हणतात फिलिप जॅक्सन यांनी सांगितलेले अध्यापनाचे टप्पे पुढीलप्रमाणे स्पष्ट करता येतील

1) अध्यापनाचे पूर्व क्रिया टप्पे :-

अध्यापनाच्या या टप्प्यात अध्यापनाचे पूर्व नियोजन केले जाते अध्यापनाला सुरुवात करण्यापूर्वी किंवा वर्गात प्रवेश करण्यापूर्वी शिक्षकाने तयारी करणे. त्याचा समावेश या टप्प्यात विद्यार्थ्यांना अध्ययनातून साध्य होणारी उद्दिष्टे ध्येय आणि धोरण आणि पद्धती यांचा समावेश पाठाच्या नियोजनात करावा लागतो शिक्षक अध्यापन करताना ई-साधनांचा वापर करावा लागतो. यामध्ये सुनियोजित असलेले उपक्रम

① उद्दिष्टे निश्चित करणे -: अपेक्षित वर्तनबदल करण्यासाठी शिक्षकाला

[illegible] शैक्षिक [illegible]
[illegible] विद्यार्थी [illegible] शिक्षक [illegible]

[illegible]

१. विद्यार्थीहरू [illegible] शिक्षक [illegible]

२. [illegible]

३. [illegible] शिक्षक [illegible]

४. [illegible]

५. विद्यार्थीहरू [illegible] शिक्षण [illegible]

६. [illegible]

[illegible] शिक्षण [illegible] —
[illegible] विद्यार्थी [illegible] शिक्षण [illegible]

[illegible] —
[illegible] विद्यार्थी [illegible]

[illegible] शिक्षण —
[illegible]

③ समस्या — [illegible] विद्यार्थी [illegible] शिक्षक [illegible]

उपक्रम आधारीत अध्ययन – स्वरूप व अर्थ

[illegible]

३) प्रकल्प आधारित अध्ययन –

[illegible]

उपक्रम आधारीत अध्ययन –

[illegible]

३) [illegible] –

[illegible]

४) [illegible]

[illegible]

१) [illegible]

[illegible]

२) माहिती गोळा करणे

[illegible]

३) [illegible]

[illegible]

४) [illegible]

[illegible]

५) निष्कर्ष काढणे –

[illegible]

• विद्यार्थी भूमिका – [illegible]

१. विद्यार्थी [illegible]

२. [illegible]

३. [illegible] परीक्षा व [illegible]

४. विद्यार्थी [illegible]

[illegible]

[illegible]

(1) [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

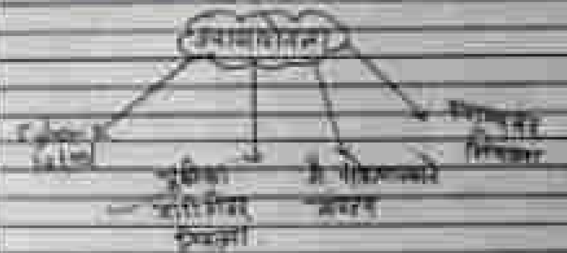

(1) [illegible]

[illegible]

1) [illegible] –

[illegible]

2) [illegible] –

[illegible]

3) [illegible] –

[illegible]

4) [illegible]

[illegible]

* [illegible] –

[illegible]

[illegible]

1) [illegible] –

[illegible]

2) [illegible] –

[illegible]

3) [illegible] :–

[illegible]

विद्यार्थ्यांनी [illegible]

1) [illegible]

2) [illegible]

3) [illegible]

4) [illegible]

[illegible]

— सहयोगी अध्ययन —

[illegible]

सहयोगी अध्ययनाची वैशिष्ट्ये

1 सहकारी अध्ययनाची [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3) सहयोगी अध्ययनाचे [illegible]

[illegible]

1) तंत्रवैज्ञानिक साधनांचा उपयोग

[illegible]

यासाठी [illegible] येते.

५. सांस्कृतिक जीवन

[illegible]

६. [illegible]

[illegible]

७. [illegible] माहिती मिळते -

[illegible]

४. सहयोगी अध्ययनासाठी [illegible]

सहयोगी [illegible]

सहयोगी [illegible]

१. [illegible]

२. सहयोगी [illegible]

३. [illegible]

४. सहयोगी [illegible]

५. [illegible]

८. बाल्नोगी [illegible] [illegible] हुन्छ। [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

९. [illegible] हुन्छ।

[illegible] प्रकारले बाल्नोगी [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] हुन्छ।

ई. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

ई. [illegible] –

[illegible] [illegible]

ई. [illegible] [illegible] –

[illegible] [illegible]

शैक्षिक उपयोग

(१) [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(२) [illegible] [illegible] गर्ने –
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] गर्ने।

१०) [illegible] - [illegible]
[illegible]

११) [illegible]
[illegible]

१२) [illegible]
[illegible]

१३) [illegible]
[illegible]

१४) [illegible]
[illegible]

[illegible]

(४)

३) [illegible]

[illegible]

अर्थ :-
[illegible]

महत्व :
१) [illegible]
[illegible]

२) [illegible]
[illegible]

४) स्व-विसाहीत [illegible] निर्मिती

[illegible]

[illegible] निर्मिती [illegible]

[illegible]

१०) [illegible]

[illegible]

तोटे :-

[illegible]

[illegible]

३ [illegible]

४ [illegible]

५ [illegible]

३ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Place [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] एक प्रकार [illegible]

[illegible]

[illegible] Place [illegible]

[illegible]

[illegible]

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

B. Ed. I Year MCQ Examination 2021-22

Course : [illegible] Advanced Pedagogy & Application of ICT

Time : 1 hour   Marks : [illegible]   Date : [illegible]

Student Name : ______________________________   Roll No. [illegible]

Student's Sign   Supervisor's Sign

Instructions :

1. All the questions are Compulsory
2. Each question carries 2 marks
3. Click on (✓) to correct answer.
4. [illegible] will not get marks

प्र.1. [illegible] ______ [illegible]

1. Computer [illegible]   2. Computer assisted Information
3. [illegible]   4. Computer [illegible]

प्र. 2. [illegible] ______ [illegible] Instructions that are [illegible] directly on the computer are called as ______

1. [illegible] Input   2. [illegible] Output
3. [illegible]   4. [illegible]

प्र. 3. [illegible] Which is from the following not a [illegible]

1. [illegible]   2. [illegible]
3. [illegible]   4. [illegible]

प्र. 4. [illegible] (Collaborative) [illegible] ______ [illegible] Collaborative Learning [illegible]

1. [illegible]
2. [illegible] Learning with peers
3. [illegible] Learning with teacher
4. [illegible] Computer Assisted Learning

[illegible] "Stealing and publication of another author's "Language, thought, ideas or expressions and representation of them as one's own original work" is called as ________

1. [illegible] (Copyright)
2. [illegible] (Plagiarism)
3. [illegible] (Ignore)
4. [illegible] (Fair use)

[illegible] ________ [illegible] ________ propounded the concept of programmed learning.

1. [illegible] Pavlov
2. [illegible] Skinner
3. [illegible] Gagne
4. [illegible] None of the above

[illegible] Cyber Patrol [illegible] ________ [illegible] "Cyber Patrol" is used for ________

1. [illegible] to Control on the [illegible] while Internet Browsing
2. [illegible] Schedule for Internet
3. [illegible] to control your transaction over Internet
4. [illegible] for Privacy safety

[illegible] SWAYAM [illegible] ________ [illegible] SWAYAM is a ________

1. FORUM
2. BLOG
3. MOOC
4. E-LIBRARY

[illegible] e-dyasloth [illegible] ________ [illegible] e-dyasloth is an example of ________

1. Blog
2. Website
3. E-Library
4. [illegible]

[illegible] Which from following is not a browser?

1. Firefox
2. Opera
3. Chrome
4. Microsoft Word

[illegible] ICT [illegible] ________ [illegible] ICT means ________

1. Information Compound Technology
2. Information computer Technology
3. Information Communication Technology
4. Information Computer Technology

[illegible] Webinar [illegible] ________ [illegible] Webinar means ________

1. Web Based Seminar
2. Video Conferencing
3. Forum
4. Meeting

[illegible] M-Learning [illegible] ________ [illegible] M-Learning related to ________ learning

1. [illegible] Mobile Learning
2. [illegible] Multi learning
3. [illegible] Mass Learning
4. [illegible] My Learning

[illegible] Netiquettes [illegible] ________ [illegible] Netiquettes Means ________

1. [illegible] Etiquette on Computer
2. [illegible] Etiquette on Net
3. [illegible] Safety Norms for Computer
4. [illegible] Safety norms on Net

[illegible] Instant Messaging [illegible] ________ [illegible] ________ Application is used for Instant Messaging

1. Telegram
2. WhatsApp
3. [illegible] all of the above
4. [illegible] none of the above

[illegible] ________ [illegible] Copyright has limitation of ________

1. [illegible] Expiration
2. [illegible] Fair use
3. [illegible] Penalty
4. [illegible] All the above

[illegible] ________ [illegible] ________ application is used for file management

1. Windows
2. Windows Explorer
3. PPT
4. Browser

[illegible] Touch Screen [illegible] ________ [illegible] Touch Screen is ________ device

1. [illegible] Input-output
2. [illegible] Input
3. [illegible] Output
4. [illegible] None of the above

[illegible] ________ [illegible] ________ application is used to present content.

1. Power Shell
2. Power Point Presentation (PPT)
3. Microsoft Word
4. Microsoft Excel

[illegible] ________ [illegible] OS [illegible] ________ is not an example of OS (operating system)

1. [illegible] Office
2. MS Windows
3. Ubuntu
4. Mac

प्रश्न २१. अनुदेशन प्रणालीचे घटक......आहेत. ....is a components of Instructional Strategies.

१. ध्येय व उद्दिष्टे Aims & Objectives
२. पाठ्यक्रम Curriculum
३. साधने Tools
४. वरील सर्व All the above

प्रश्न २२. खालीलपैकी................हा संगणक साहाय्यीत अनुदेशनाचा प्रकार आहे. ....from following are the types of computer aided instruction.

१. शोधन Discovery
२. समस्या निराकरण Problem Solving
३. खेळ Games
४. वरील सर्व All the above

प्रश्न २३. ....ही सहयोगात्मक अध्ययनाची साधने आहेत. ....is form of Collaborative Learning.

१. फोरम Forum
२. ब्लॉग Blog
३. विकी Wiki
४. वरील सर्व All the above

प्रश्न २४. M-Learning ची..........ही मर्यादा आहे. ....is limitation of M-Learning.

१. स्क्रीन साईज Screen Size
२. सुवाहकता Portability
३. स्वयं अध्ययन Self-Study
४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न २५. स्वामित्व हक्क..................संबधित आहे. 'Copyright' is related to ....

१. पुस्तक Book
२. ध्वनीफीत Audio Recording
३. चित्रपट Movies
४. वरील सर्व All the above

————•————•————

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumberwadi, Otur

B.Ed. II Year 2022-23

B.Ed. 202 : Knowledge & Curriculum Language across the Curriculum

Name of Student : Mr/Mrs. मुसळे प्रियंका तान्हाजी **Roll No.** ६६

Practical : Comparative Study of the curriculum of different Boards
(विविध अभ्यास मंडळांच्या अभ्यासक्रमांचा तुलनात्मक अभ्यास)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Introduction			✓		
2	Nature & structure of the curricula of different boards				✓	
3	Objectives of the curricula of different boards			✓		
4	Weight age given subject wise		✓			
5	Accuracy of the content, reference books			✓		
6	Merits & demerits between the boards				✓	
7	Reflection of values, core elements & life skills					✓
8	Evaluation scheme & Nature of results				✓	
9	Critical opinion			✓		
10	Overall Impression				✓	
	Total Marks - 50	02+12+16+05				

14/4/23

Obtained Marks - 35/50

Sign of Prof. In-charge

Principal
Vilas Tambe Women College of Education (B.Ed.)
Dumberwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune

विविध अभ्यासक्रम मंडळाचा तुलनात्मक अभ्यास

Principal

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशिल	सही
1)	प्रस्तावना	
2)	अभ्यासक्रम संकल्पना, अर्थ, व्याख्या	
3)	गरज व महत्त्व	
4)	उद्दिष्टे	
5)	बोर्डाचे विविध उपक्रम	
6)	महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ	
	a) शिक्षण मंडळ समिती	
	b) कार्ये	
	c) संरचना	
7)	केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळ	
	a) मंडळाची रचना	
	b) अभ्यासक्रम अंमलबजावणी स्वरूप	
	c) संरचना	
8)	अभ्यासक्रम फरकाची उद्दिष्टे	
9)	अभ्यासक्रमातील गुण व दोष	
10)	अभ्यासक्रम संशोधन मंडळाची कार्ये	
11)	संदर्भ पुस्तके	
12)	शैक्षणिक महत्त्व	
13)	अभिप्राय	

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)

प्रस्तावना

पुणे विद्यापिठाच्या बी.एड अभ्यासक्रमांतर्गत पेपर क्र.२०२ च्या प्रात्यक्षिक कार्यासाठी 'केंद्र व राज्य अभ्यासक्रमातील अध्ययनामधील साम्य व फरक' हे प्रात्यक्षिक कार्य घेण्यात आले.

शिक्षणाची ध्येये आणि उद्दिष्टे साध्य करण्याचे योग्य साधन म्हणजे 'अभ्यासक्रम' होय. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगिण विकासासाठी अभ्यासक्रमाची रचना केलेली असते. ज्ञान हे मानवी जीवन व सामाजिक विकासाचे साधन मानले जाते.

शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांचा सर्वांगिण विकास होणे अपेक्षित असते. हा सर्वांगिण विकास व्हावा म्हणून शाळेमार्फत विविध सहशालेय उपक्रमांचे आयोजन केले जाते. गुणवत्तापुर्ण शिक्षणासाठी तसेच चांगल्या प्रशासनासाठी भारत सरकारने विविध अधिकार मंडळाची निर्मिती केली. या अधिकार मंडळामार्फत गुणवत्तापुर्ण शिक्षण देण्यात येते.

विद्यार्थ्यांचा बौध्दिक, क्रियात्मक, व भावात्मक विकास घडवून आणण्याचा प्रयत्न केला जातो. त्यामुळे शैक्षणिक व्यवस्थापनाचे घटक आणि शिक्षणामधील प्रशासकीय रचना यांचा सविस्तर अभ्यास करणे गरजेचे आणि समर्पक ठरेल.

HU/PN/B.ED 241/2009

Principal
Vidya ... College of Education (B.Ed.)

अभ्यासक्रम संकल्पना

अभ्यासक्रम या शब्दाला ईंग्रजीमध्ये Curriculum असे म्हटले जाते. Knowledge म्हणजे ज्ञान होय. Curriculum हा मुळात लॅटिन शब्द आहे. या शब्दाचा Race-course असा अर्थ होतो.

ज्ञान हे सर्वच ज्ञानशाखांचा गाभा असल्याने ज्ञानाचे तत्वज्ञान, नीती, स्वतंत्रपणे मांडणे आवश्यक आहे. ज्ञान अथवा Knowledge हा शब्द माहित असणे, अनुभवा वरून अथवा शिक्षणातून माहिती करून घेणे, व्यक्तिगत अनुभूतीतून एखादया तत्वाची प्राप्ती होणे मानले जाते. म्हणजेच ज्ञान म्हणजे माहितीचे संहितीकरण आत्मसात करणे स्वानुभूती आणि तिचे एकूणच प्रकटीकरण अशी सर्वसाधारण व्याख्या करता येते.

अभ्यासक्रमाद्वारे विद्यार्थ्यांना अध्ययन अनुभव देण्याचे कार्य केले जाते. हे अनुभव अभ्यासक्रमातील समाविष्ट घटकांच्या सहाय्याने दिले जातात. अभ्यासक्रमामध्ये सर्व शैक्षणिक क्रियांचा समावेश केला जातो.

ज्ञान :-

सर्वसाधारणपणे ज्ञान हे शिक्षण प्रणाली द्वारे प्राप्त होत असते. शैक्षणिक जीवनातील अनुभवाद्वारे ज्ञान पार पडते. यामध्ये माहिती, वर्णन, अनुभव, कौशल्ये संशोधन या घटकांचा समावेश असतो. ज्ञान हे विषयासंदर्भात सैद्धांतिक आणि प्रात्यक्षिक अनुभवाद्वारे माहिती आत्मसात करण्यासंदर्भात वापरले जाते.

Principal

अभ्यासक्रम :-

अभ्यासक्रम या शब्दाला Curriculum असे म्हटले जाते. या शब्दाचा Race-course असा अर्थ होतो. यालाच शर्यतीचे मैदान असे देखील म्हटले जाते. शिक्षण ही क्षेत्रात मात्र त्याचा अर्थ अभ्यासक्रम असा होतो. शैक्षणिक ध्येय साध्य करून घेण्यासाठी शाळेत उपयोगात आणलेल्या सर्व प्रकारच्या अनुभवांचा साठा म्हणजे अभ्यासक्रम होय. अभ्यासक्रम ही एक प्रकारची विद्येची शर्यत आहे. शिक्षणाची उद्दिष्टे गाठण्यासाठी शिक्षक व विद्यार्थ्यांनी गाठावयाचे अंतर असा त्याचा अर्थ होतो.

व्याख्या

① ज्ञान :-

ज्ञान हे एक तथ्य आणि कल्पनांचे संघटित स्पष्टीकरण आहे जे पद्धतशीरपणे व्यवहार्यतेच्या आणि संप्रेषणाच्या माध्यमातून निरीक्षण & प्रात्यक्षिक परिणाम किंवा निष्पत्तीच्या स्वरूपात प्रस्तुत होते.

— कार्स्टेल्स

② अभ्यासक्रम :-

① शाळेच्या नियंत्रणाखाली शिकणाऱ्याला प्राप्त होणाऱ्या सर्व अनुभवांचा साठा म्हणजे अभ्यासक्रम होय.

— रेमर्स

② अभ्यासक्रम हा औपचारिक शिक्षण आणि प्रशिक्षणाच्या हेतूने केलेला संघटित संच होय.

— प्राट

Principal

गरज व महत्त्व

शैक्षणिक प्रक्रिया ही यशस्वीपणे राबवायची असेल आणि शैक्षणिक उद्दिष्टांची पुर्तता जर सहजपणे साध्य करायची असेल तर त्याकरीता अभ्यासक्रमाची निश्चित स्वरूपाची चौकट उपलब्ध होणे गरजेचे ठरते. परिणामी संपुर्ण शिक्षण प्रक्रियेचा एक अविभाज्य भाग म्हणून अभ्यासक्रमाकडे पाहिले जाते.

① शैक्षणिक ध्येये व उद्दिष्टांची निर्धारणा केल्यावर ती ध्येये व उद्दिष्टे साध्य व्हावीत म्हणून अभ्यासक्रमाची निश्चित स्वरूपाची चौकट तयार केली जाते.

② अभ्यासक्रमाचे अध्यापन करण्याकरीता आवश्यक असणारे शिक्षक वेगवेगळ्या धारणा करणारे असतात. म्हणजेच योग्य शिक्षकांच्या नियुक्तीकरीता अभ्यासक्रम हा उपयुक्त ठरतो.

③ कोणत्याही शिक्षण व्यवस्थेचे ध्येय हे ज्ञानाचा प्रसार आणि प्रचार सर्व समाजात करणे हे असते. अभ्यासक्रमाची निश्चिती करताना देखील हेच ध्येय समोर ठेवलेले असते.

④ विद्यार्थ्यांच्या वाढ आणि विकासाच्या प्रत्येक टप्प्यावर त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास होत असतो. विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास व्हावा म्हणून अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरतो.

⑤ जबाबदार नागरिकत्वाची निर्मिती व नवीन शोध आणि संशोधनाला प्रेरणा देणारी रचना असते.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)

उद्दिष्टे

① अभ्यासक्रमातील पाठ्यांशाद्वारे विद्यार्थ्यांना शालेय सामाजिक आणि व्यक्तिगत जीवनाचे विश्लेषण करून देणे.

② अभ्यासक्रमाचा मुख्य उद्देश विद्यार्थ्यांचा शारीरिक, बौद्धिक मानसिक, सामाजिक, नैतिक, धार्मिक, अध्यात्मिक विकास घडवून आणणे.

③ सर्व लोकशाही, प्रजासत्ताक देशांमध्ये शालेय अभ्यासक्रमांतर्गत स्वातंत्र्य समता आणि बंधुता या मूल्यांचा विकास करणे.

④ अभिरूची, कौशल्ये पात्रता, वर्तन, व्यवहार, दृष्टिकोन या शैक्षणिक गरजांच्या पूर्तीच्या हेतूने अभ्यासक्रमाची रचना करणे.

⑤ सामाजिक, आर्थिक साहचर्य, धार्मिक आणि नैतिकमूल्ये यांचा बोध विद्यार्थ्यांना होणे.

⑥ अभ्यासक्रमाचे सर्वसाधारण उद्दिष्ट म्हणजे ज्ञानाचा विकास करणे.

⑦ अभ्यासक्रमातील पाठ्यांशाद्वारे उपयुक्त शैक्षणिक पर्यावरण निर्मिती करणे.

⑧ ज्ञानाव्यतिरिक्त घटकांचा समावेश करणे

⑨ वैयक्तिक आणि सामाजिक सामंजस्य प्रस्थापित करणे.

Principal

बोर्डाचे विविध उपक्रम

① अभ्यासक्रम निर्मिती व पुर्वरचना पाठ्यपुस्तके तयार करणे तसेच मान्यता देणे.

② १० वी १२ वीच्या परिक्षा वर्षातून दोन वेळा घेणे.

③ गुणात्मक वाढीचे उपक्रम हाती घेणे.

④ अध्यापकाची व्यावसायिक क्षमता वाढविणे.

⑤ आशय अधिक सुक्ष्म व योग्य पध्दतीने पोहचविणे.

⑥ अध्ययन अध्यापनास उपयुक्त साधन निर्मिती करणे.

⑦ अध्ययन पुस्तिका पाठ्यांशाची माहिती व मर्यादा स्पष्ट करणे.

⑧ पुनर्रचित अभ्यासक्रमाच्या संदर्भात अध्यापकांचे उद्बोधन वर्ग राबविणे.

⑨ शिक्षण संक्रमण शैक्षणिक व प्रशासकीय संदर्भ मासिक प्रकाशित करणे.

Principal

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ पुणे महाराष्ट्र. भारत राज्यातील माध्यमिक शिक्षण संबंधित काही बाबी नियंत्रित करण्यासाठी १ जानेवारी १९६६ रोजी अस्तित्वात आली. 1976 मध्ये कायदा दुरुस्ती करण्यात आली. आणि मंडळाचे नाव बदलून महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ ठेवले गेले.

बोर्डाचे सर्वात प्रमुख कार्य दहावी आणि १२वीच्या परिक्षा आयोजित करणे हे आहे. परीक्षा मार्च मध्ये आयोजित केल्या जातात आणि परिणाम जून मध्ये घोषित होते.

बोर्ड पुणे, मुंबई, औरंगाबाद, नाशिक, कोल्हापूर, अमरावती, लातूर, नागपूर आणि रत्नागिरी येथे त्याच्या नऊ विभागात बारावी आणि दहावीच्या परीक्षा आयोजित करते.

Principal
Vidya Samiti Women's College of Education (B.Ed.)

शिक्षण मंडळाच्या समित्या

① प्रशासकीय समिती :-

या समितीद्वारे राज्य आणि केंद्र शासनाने केलेल्या मार्गदर्शनपर सुचनांनुसार नियमांची निर्मिती, अंमलबजावणी केली जाते.

② अभ्यास मंडळ :-

या मंडळाद्वारे अभ्यासक्रम तयार करणे, पाठ्यपुस्तक निर्माण करणे, परिक्षांचे वेळापत्रक ठरवण्याचे काम केले जाते.

③ लेखक समिती :-

या समितीद्वारे पाठ्यपुस्तक, चाचण्या तसेच प्रश्नपत्रिकांची निर्मिती केली जाते.

④ परिक्षा समिती :-

खेळीमेळीच्या वातावरणात कोणतीही अवस्था निर्माण न होता परिक्षा घेण्याचे काम पुर्ण केले जाते.

कार्ये

① राज्य सरकारला सल्ला देणे :-

माध्यमिक शिक्षणाचा अभ्यासक्रम व त्या अभ्यासक्रमामध्ये सर्व गाभा घटकांचा उल्लेख झाला /नाही ? बाबत चा सल्ला देण्याचे काम हे मंडळ करते.

Principal
Vilas Tambe Vocation College of Education (B.Ed.)

② ९वी ते १२वी पर्यंतचा अभ्यास निश्चित करणे :-

माध्यमिक शिक्षणाच्या स्तरावरील अभ्यासक्रम निश्चित करण्याचे काम

③ प्रमाणपत्र देणे :-

माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरावरील वर्गाच्या वार्षिक परिक्षा घेऊन पास झालेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना शालांत प्रमाणपत्र देणे.

④ मूल्यांकन व संशोधन :-

माध्यमिक शिक्षण अभ्यासक्रम अध्यापन आणि परिक्षा पद्धती इत्यादी बाबींचे मूल्यांकन व संशोधन करणे.

⑤ पाठ्यपुस्तके तयार करणे :-

माध्यमिक शिक्षणासाठी आवश्यक असणारी सर्व पुस्तके तयार करणे. अशाप्रकारे राज्य पातळीवर शैक्षणिक उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ अभ्यासक्रम निर्मितीपासून ते परिक्षा घेणे तसेच संबंधित परिक्षेद्वारे मूल्यमापन करणे इ. कार्ये पार पाडते.

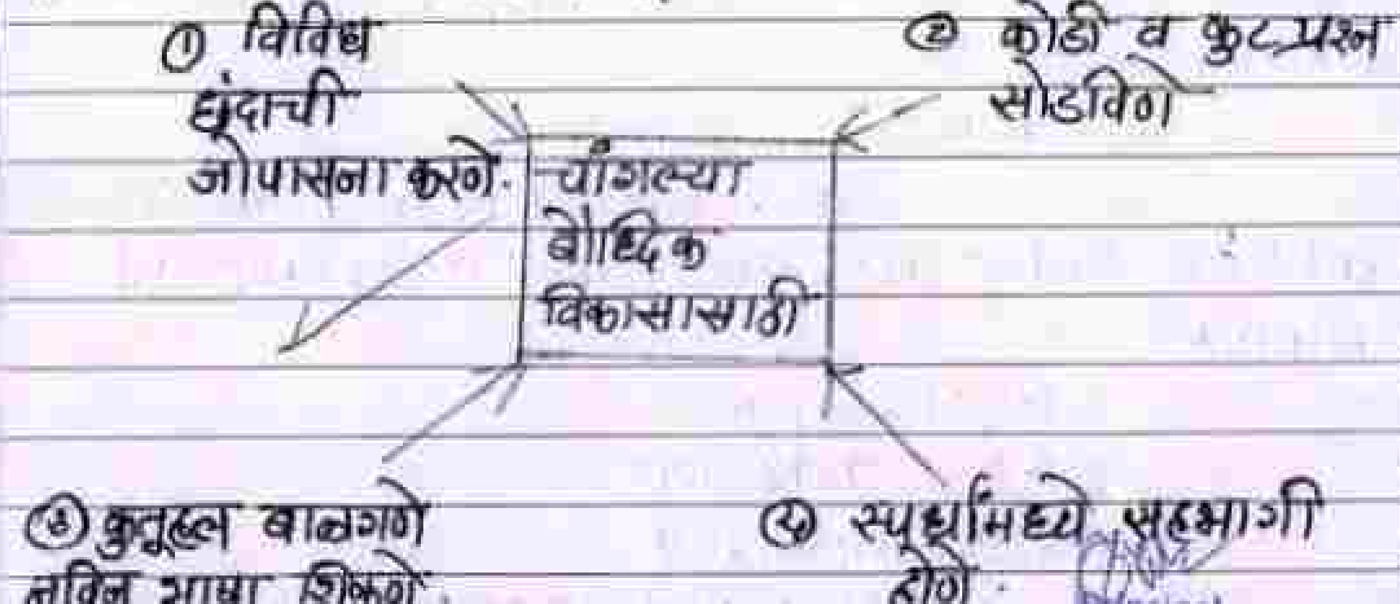

Principal

संरचना

शिक्षण मंत्रालय
↓
शिक्षण मंत्री
↓
राज्यशिक्षण मंत्री
↓
उपशिक्षण मंत्री
↓
शिक्षण सचिव
↓
शिक्षण सहसचिव | शिक्षण उपसचिव

→ अध्यक्ष महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ
→ अध्यक्ष पाठ्यपुस्तक निर्मिती व संशोधन मंडळ
→ संचालक प्रौढशिक्षण संचलनालय
→ शिक्षण संचालक उच्चशिक्षण
→ संचालक महाराष्ट्र राज्य संशोधक व प्रशिक्षण परिषद
→ संचालक बालचित्रवाणी
→ संचालक तांत्रिक
→ संचालक कला
→ संचालक क्रिडा

प्रत्येक राज्याचे मंत्री मंडळात शिक्षणविषयक कारभार पाहण्यासाठी एक स्वतंत्र खाते आहे त्याला शिक्षण खाते असे म्हणतात-

1) शिक्षण मंत्रालय
2) शिक्षण सचिवालय
3) शिक्षण संचलनालय

असे तीन प्रमुख विभाग कार्य करतात.

Principal
Vidya Vardhini Mahavidyalaya College of Education (B.Ed.)
[illegible]

केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळ

[C.B.S.E]

भारताच्या केंद्र शासनाच्या अखत्यारितील केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळ असून सार्वजनिक आणि खाजगी शाळा यांच्याशी संलग्न झालेल्या असतात. १९२१ मध्ये सर्वप्रथम युपी बोर्ड ऑफ हायस्कुल अँड इंटरमिजिएट एज्युकेशनची स्थापना झाली. या मंडळाच्या कार्यक्षेत्रामध्ये राजपुतांना मध्यभारत व ग्वाल्हेर हे प्रांत येत असत. प्रांताच्या शासनाने केलेल्या प्रतिनिधीत्वानुसार तत्कालिन भारत सरकारने १९२९ मध्ये संयुक्त मंडळाची स्थापना केली ज्याचे नाव बोर्ड ऑफ हायस्कुल अॅन्ड एंटरमिजिएट एज्युकेशन प्रांत असे ठेवण्यात आले.

या मंडळाच्या कार्यक्षेत्रात अजमेर, मेवाड, मध्यभारत आणि ग्वाल्हेर हे तत्कालिन प्रांत समाविष्ट होत होते. या मंडळाने शैक्षणिक संस्थांची गुणवत्ता आणि दर्जा यांच्यात सुधारणा घडवून आणण्याबरोबरच माध्यमिक शिक्षणाचा मोठ्या प्रमाणात विस्तार घडवून आणला. पण कालांतराने विविध राज्यस्तरीय विद्यापिठे आणि राज्य शिक्षण मंडळाची स्थापना विविध भागात झाल्याने या मंडळाचे कार्यक्षेत्र अजमेर, भोपाळ आणि विंध्य प्रदेश भागांपुरतेच मर्यादित राहिले.

केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाची स्थापना १९६२ मध्ये झाली. या मंडळाच्या स्थापनेच्या वेळीचे मुळ उद्दिष्ट हे अधिक परिणामकारकपणे शैक्षणिक संस्थांना सेवा उपलब्ध करून देणे व मुलांच्या पालकांच्या नोकऱ्या केंद्र शासनात बदलीच्या असल्याने शैक्षणिक सेवा मुलांना उपलब्ध करून देणे.

संघटनात्मक रचना :-

हे मानव संसाधन विकास शालेय शिक्षण आणि साक्षरता विभागाच्या पर्यवेक्षणाखाली कार्य करते. या मंडळाच्या विविध वैधानिक समित्या आहेत ज्यांचे स्वरूप हे सल्लागाराचे आहे. सर्व समितीच्या ज्या शिफारशी आहेत त्या मान्यतेसाठी मंडळाच्या प्रशासकीय समितीच्या समोर ठेवल्या जातात.

केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाची रचना :-

① अध्यक्ष :- केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाचा अध्यक्ष हा त्याचा प्रमुख कार्यकारी अधिकारी असतो. याला मदत करण्यासाठी सचिव, प्राध्यापक आणि संचालक, परिक्षा नियंत्रक, संचालक माहिती तंत्रज्ञान, प्रादेशिक आणि कार्यकारी संचालक सचिव या आठ विभागाची रचना केली आहे.

② सचिव :- केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाचा सचिव हा प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी असतो.

③ प्राध्यापक आणि संचालक :- शैक्षणिक संशोधन प्रशिक्षण आणि नवोपक्रम या विभागाचे प्राध्यापक आणि संचालक हे शैक्षणिक आणि प्रशिक्षण विभागाचे प्रमुख असतात. वरिष्ठ आणि माध्यमिक स्तराच्या सर्व विषयांचे अभ्यासक्रम तयार करणे.

④ परीक्षा नियंत्रक :- परिक्षांच्या प्रशासनासंबंधी जे विषय आहेत त्या सर्वांची पुर्तता ही परिक्षा नियंत्रकाकडून केली जाते.

⑤ संचालक :- सी.टी.ई.टी आणि जे.एन.व्ही.एस.टी चे संचालक हे शिक्षक पात्रता परिक्षा आणि नवोदय विद्यालय निवड चाचणी परिक्षा घेतात व या प्रशासन करतात.

⑥ प्रादेशिक संचालक :- हे माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परिक्षांचे संचलन करणे तसेच परिक्षापूर्व आणि परिक्षा नंतरची जी प्रमुख क्षेत्रे आहेत त्यांचे प्रशासन करणे. संबंधित अन्य कृतींची घोषणा करणे इ. कार्ये करतात.

Principal

(७) कार्यकारी संचालक :- कार्यकारी संचालक हे संयुक्त प्रवेश परिक्षांचे संयोजन आणि त्यांचे परिक्षा पूर्व आणि परिक्षोत्तर कामांचे संचालन व प्रशासन या सर्वांशी संबंधित कार्य करतात.
(८) संचालक (माहिती तंत्रज्ञान) :- माहिती तंत्रज्ञान संचालक हा सर्व प्रवेशांच्या परिक्षापूर्व आणि परिक्षेनंतरच्या कृती विद्यार्थी प्रवेश नोंदणी दिल्ली परिक्षा क्षेत्रातील संबंधित कृती पुस्तकांचे ऑनलाइन प्रकारात व्यवस्थापन प्रणाली शिष्यवृत्ती भरती वेबसाइट अद्ययावत आणि देखभाल व माहिती तंत्रज्ञानाशी संबंधित सर्व प्रकल्प संदर्भातील जी ऑनलाइन कृतींचे आयोजन करते.

अभ्यासक्रमाच्या अंमलबजावणीचे स्वरूप :-

महाराष्ट्र शासनाने विविध अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून आढावा घेतलेला आहे. स्वतःला ओळखणे, भावनांचे व्यवस्थापन, बौद्धिक भावनिक प्रक्रियांमधील मेंदूचे कार्य स्वतःची प्रेरणा वाढविणे, दुसऱ्यांच्या भावना समजावून घेणे. संवाद कौशल्य या तंत्राचा सुयोग्य वापर करणे. अशा विविध वैद्यानिक गोष्टी अमलात आणून त्यांची योग्य त्या प्रकारे जोपासना करावी.

अभ्यासक्रमाच्या विविध त्रुटी लक्षात घेता त्याचे स्वरूप हे अभ्यासात आहेत. हा कालखंड मोठ्या बदलाचा आणि महत्वपूर्ण पद्धतशिरपणे करण मिमांसा करण्याच्या व्हासतेच्या आणि आजूबाजूचे वातावरण समजावून घेऊन त्याला प्रतिसाद दिला जातो.

विधिमंडळाच्या अभ्यासक्रमाच्या संदर्भात अध्यापकांचे उद्बोधन वर्ग चालविणे. सर्व शिक्षण संस्था शाळा व प्रशासकीय कार्यालय यांना पुरविणे.

Principal

संरचना

अध्यक्ष

↓

सचिव

↓

प्राध्यापक आणि संचालक

↓

परिक्षा नियंत्रक

↓

संचालक (C.T.E.T एवं T.N.V.S.T.)

↓

संचालक (माहिती तंत्रज्ञान)

↓

संचालक (फन्युसेंट एवं व्यावसायिक शिक्षण)

↓

प्रादेशिक संचालक

↓

कार्यकारी संचालक (जैव)

Principal

अभ्यासक्रम करकाची उद्दिष्टे

केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाची उद्दिष्टे (C.B.S.E.)

① पाठ्यपुस्तक निर्धारण :-

संलग्न माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांसाठी अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तके निर्धारित करणे.

② परिक्षा घेणे :-

संलग्न पब्लिक स्कुल, मिशनरी शाळा, केंद्रिय विद्यालया च्या माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षा घेणे.

③ विदेशी शाळांच्या समावेश :-

विविध प्रकारच्या माध्यमिक शाळा व शिक्षणविषयक विविध संस्था व विभाग संलग्न शाळात विदेशातील शाळांचाही समावेश होतो.

※ राज्य माध्यमिक शिक्षण मंडळाची उद्दिष्टे (S.S.C)

① प्रमाणपत्र देणे :- माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरांवरील वर्गाच्या वार्षिक परिक्षा घेऊन पास झालेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना शाळांत प्रमाणपत्र देणे.

② मूल्यांकन व संशोधन :-

माध्यमिक शिक्षण अभ्यासक्रम, अध्यापन आणि परिक्षा पध्दती इत्यादि बाबींचे मूल्यांकन करणे.

③ पाठ्यपुस्तक निर्धारण :-

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांसाठी अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तके निर्धारित करणे.

④ परिक्षा घेणे :-

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालयाच्या परिक्षा घेणे.

Principal

अभ्यासक्रमातील गुण व दोष

परिस्थितीशी सामना करण्यासाठी व्यक्तिची क्षमता आणि तिच्या वैयक्तिक व सामाजिक साधनसंपदा या अपुऱ्या आहेत. अशी व्यक्तिची धारणा झाल्यावर व्यक्ती जी भावना अनुभवते त्यालाच त्यातील गुणांची जाणीव होते.

गुण	दोष
1) वेळेचे नियोजन सुव्यवस्थित करणे.	1) अपुऱ्या वेळेचे नियोजन न करणे.
2) इलेक्ट्रॉनिक साधनांचा वापर मर्यादितच करावा.	2) अतिरिक्त वापर न करता त्याचे वाईट दुष्परिणाम झालेले दिसतील.
3) नम्रतापुर्वक वागणे	दुसऱ्या व्यक्तिशी बोलताना नकारात्मक दृष्टीने वागणे.
4) स्वतःचे भविष्य निश्चित करणे	स्वतःला गरज नसल्यासारखे वागणे
5) राष्ट्रीय एकात्मता टिकून ठेवणे.	गरज नसल्यासारखे वागणे.
6) नागरिकत्वाची भावना जोपासणे	भावना न जोपासणे.
7) गृहपाठवेळेवर पुर्ण करणे.	गृहपाठ वेळेवर पूर्ण न करणे.
8) शिक्षकाकडे गुरू आहेत ही भावना जोपासणे.	अपमानित अवस्थेमुळे अभ्यासात लक्ष न लागणे.

Principal

अभ्यासक्रम संशोधन मंडळाची कार्ये

① अभ्यासक्रमानुसार पाठ्यपुस्तके तयार केली जातात. तज्ञ शिक्षक, शिक्षणशास्त्राचे व्यासंगी शिक्षक, पालक, विद्यार्थी प्रतिनिधी, लोकप्रतिनिधी यांचे प्रस्थापित मंडळ निश्चित करणे.

② उद्दिष्टांची पूर्ती करू शकेल असा पाठ्यक्रम तयार करणे.

③ पाठ्यपुस्तकानुसार विषयांच्या तासिकेवरून पाठ्यपुस्तक लेखन करणे.

④ अध्यापन करण्यासाठी शिक्षकांना मार्गदर्शन करणे.

⑤ मार्गदर्शन अधिक सफल होण्यासाठी अभ्यासक्रमाच्या प्रत्येक घटक किंवा भाग शिकवताना त्यातील उद्देश, त्यातील कठीण संकल्पना, शब्दभांडार, वाक्यरचना, करायचे संस्कार व मूल्ये, सामाजिक आणि राष्ट्रीय बांधिलकी, अभ्यासाला पोषक अभ्यास मनोवृत्ती कार्यक्रम व स्वाध्याय इत्यादि माहिती साठी प्रकाशित केले जातात.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
[illegible] Tal. Junnar, Dist. Pune

आशयानुसार संदर्भ पुस्तके

① शालेय शिक्षणाची गुणवत्ता आणि व्यवस्थापन
(सक्सेस पब्लिकेशन्स)
प्रो. डॉ. प्रसाद एन. वायकुळे
प्रो. डॉ. विद्या एन. जाधव
प्रो. डॉ. प्रकाश ए. जगताप
प्रो. अर्चना बी. दंगट

② ज्ञान आणि अभ्यासक्रम आणि अभ्यासक्रमापलिकडील भाषा
प्रो. डॉ. ज्योती मोरे
प्रो. वैशाली बी. रायबोले
प्रो. शांती पिसे
प्रो. करुणादेवी बी. राऊत

Principal
Vidya Sevika Women's College of Education (B.Ed.)
Pandharwadi(Gav) Tal. Junnar, Dist. Pune

शैक्षणिक महत्त्व

① निम्न माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरावर व्यावसायिक शिक्षणाचा विस्तार करणे.

② दोन्हीही बोर्डमध्ये गुणवत्ता ही महत्त्वाची मानली जाते.

③ C.B.S.E बोर्डाचा फायदा विद्यार्थ्यांना चांगल्या प्रकारे घेता येतो.

④ उच्च माध्यमिक शिक्षणातील शैक्षणिक समस्यांबाबत इतर काही अशैक्षणिक समस्या आहेत.

⑤ राज्य माध्यमिक (S.S.C) व उच्च माध्यमिक (H.S.C) शिक्षणाचा विद्यार्थ्यांना मोठा फायदा आहे.

⑥ माझ्या मते C.B.S.E व S.S.C. या बोर्डमुळे विद्यार्थ्यांना नक्कीच फायदा होईल.

(७)

Principal

अभिप्राय

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळाचे श्री. विलास तांबे विमेन्स कॉलेज ऑफ एज्युकेशन बी.एड अभ्यासक्रमांतर्गत कोर्स क्र.१०२ चे ज्ञान आणि अभ्यासक्रम आणि अभ्यासक्रमा पलीकडील भाषा अंतर्गत 'केंद्र व राज्य अभ्यास क्रमातील तुलनात्मक अभ्यास' हे प्रात्यक्षिक कार्य पूर्ण केले.

या कालावधीमध्ये S.S.C बोर्ड अभ्यासक्रमाचा सर्वसमावेशक अभ्यास करताना मार्गदर्शकांचे मोलाचे सहकार्य मिळाले. त्याबद्दल मी त्यांची सदैव ऋणी राहील.

धन्यवाद !

Principal
Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 111 : Enhancing Professional Capacities

(व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन)

CONSOLIDATED MARKS

No.	Name of Practical	Total Marks	Obtained Marks
1	**Co-curricular Activities** (सहशालेय उपक्रम)	50	44
2	**Social Service** (समाजसेवा)	50	41
	Total Marks	100	85
	Consolidated Marks (Out of 25)	21	

Date 25/6/22

Vaishali
Signature of Professor In-charge

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 111 : Enhancing Professional Capacities

(व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन)

Name of Student : Mr/Mrs. Ghule Sarita Bhausaheb Roll No. 03

Practical : Co-curricular Activities

(सहशालेय उपक्रम)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Introduction & Objectives of the activities			✓		
2	Qualities/Skills required for the activities				✓	
3	Planning & Execution of the activities					✓
4	Participation of student teacher					✓
5	Performance of student teacher					✓
6	Interactions with peer members and authorities					✓
7	Qualities/Skills developed through the activities					✓
8	Opinion of student teacher				✓	
9	Evidence (Photos, etc.)				✓	
10	Educational implication				✓	
	Total Marks - 50 44	3 + 16 + 25				

25/6/22

Date

Obtained Marks (Out of 25) 22

Vaishali

Sign of Prof. In-charge

प्रस्तावना

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ अंतर्गत बी.एड प्रथम वर्ष २०२२-२३ या नवीन अभ्यासक्रमावर आधारीत कोर्स क्र. 111(C.B) व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन या विषयांतर्गत "सहशालेय उपक्रम" हे प्रात्यक्षिक कार्य करण्यात येत आहे.

शिक्षण म्हणजे केवळ पुस्तकी ज्ञान नव्हे तर महात्मा गांधीजींच्या म्हणण्याप्रमाणे शरीर, मन आत्मा या सर्वांचा विकास घडून आणणे म्हणजे विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास साधने होय. हा सर्वांगीण विकास केवळ पाठ्यपुस्तकांतून पूर्ण होण्यास काही मर्यादा येतात या मर्यादा सहशालेय उपक्रमातून पूर्ण करणे सहज शक्य होते. म्हणून सहशालेय उपक्रमांचे महत्व अतुलनीय आहे.

सदर प्रात्यक्षिक कार्यात आमच्या विद्यालया-मार्फत अनेक उपक्रम राबविण्यात आले त्यामध्ये जयंती, नवागतांचे स्वागत, आरोग्य शिबीर, गाव-स्वच्छता, वृक्षारोपण, गावस्वच्छता इ. उपक्रमांचा समावेश होतो.

सहशालेय उपक्रमांमुळे आम्हा छात्राध्यापकांना श्रमाचे महत्व समजले, वृक्षारोपण कसे करावे त्यांचा त्या ठिकाणी राहणाऱ्या ग्रामस्थांना त्याचा कसा फायदा होतो हे समजले. सदर कार्यासाठी आम्हाला आमच्या मॅडम प्रा. सारिका शेरे यांचे वेळोवेळी सहकार्य लाभले. त्याबद्दल मी त्यांची व महाविद्यालयाची ऋणी आहे.

1 स्वागत समारंभ

कोणत्याही क्षेत्रात नव्याने पदार्पण करायचे झाल्यास त्या ठिकाणी आपल्या स्वागतासाठी सर्वजण आतुर असतात आमच्या महाविद्यालयात आमचे स्वागत करण्यात आले.

"मृग नक्षत्र लागता, बळीराजा प्रतिक्षा असते पावसाची
तसेच आमचे विद्यालयाय प्रतिक्षा होती आपुल्या आगमनाची"

या सुंदर शब्दांनी आमचे स्वागत महाविद्यालयाने व त्या ठिकाणच्या प्राध्यापकांनी केले.

दिनांक :- 12/01/2022

अध्यक्ष :- डॉ. राऊत बी. डी

प्रमुख पाहुणे - डॉ. काकडे आर. बी

विभागप्रमुख - प्रा. सोनवने डी. बी.

सुत्रसंचालन - गाडेकर वृषाली (छात्रअध्यापक)

मनोगत छात्राध्यापक :- ताजणे अक्षय
जाधव स्वप्नील
भुजंगे विनय

२. भुगोल दिन

दि : 15/01/2022

अध्यक्ष :- डॉ. राऊत. व्ही. व्ही

प्रमुख पाहुणे :- प्रा. कदम. आर. ए

विभाग प्रमुख :- प्रा. सोनवने. व्ही. बी

सुत्रसंचालन : चासकर संदेश

छात्राध्यापक मनोगत : 1) कोते आदेश
2) आवटे शुभांगी
3) आरोटे स्वाती

प्राध्यापक मनोगत : प्रा. वायकोस. एस. एल
प्रा. सोनवने. व्ही. बी
अध्यक्षीय भाषण

आभार : होंडे अजय

३. प्रजासत्ताक दिन

दि २६/०१/२०२२.

अध्यक्ष - डॉ. राऊत व्ही.व्ही

प्रमुख पाहुणे :- सरपंच, डुंबरवाडी गाव

विभाग प्रमुख :- प्रा. सोनवने व्ही.बी

सूत्रसंचालन :- भोरे निलेश

४. शिवजयंती

दि. 19-02-2022

अध्यक्ष :- डॉ. राऊत व्ही. व्ही

प्रमुख पाहुणे :- प्रा. बुळे एच.आर

विभागप्रमुख :- प्रा. सोनवने व्ही. बी.

सूत्रसंचालक :- मंडलीक कल्पना

मनोगत छात्राध्यापक :- हांडे अस्टा
टाले पुजा
कोकाटे राजश्री

मनोगत प्राध्यापक :- प्रा. कदम आर. ए
प्रा. जावळे टी
प्रा. सोनवने व्ही. बी.

मराठी दिन
विज्ञान दिन

अध्यक्ष :- डॉ. राऊत व्ही. व्ही.

प्रमुख पाहुणे :- प्रा. कदम आर. ए

विभाग प्रमुख :- प्रा. सोनवने व्ही. बी

सूत्रसंचालन :- प्रा. नवले प्रिया.

मनोगत छात्राध्यापक : प्रा. पालिवाल एम. एस
प्रा. कडाळी
डॉ. वायकोस. एस. एस

आभार प्रदर्शन :- मडके गणेश.

महिलादिन

दि. 8/03/2022.

अध्यक्ष :- डॉ. राऊत व्ही. व्ही / डॉ. वायकोस एस. एम.

प्रमुख पाहुणे :- प्रा. मराठे एस. एस.

विभागप्रमुख : डॉ. सोनवने व्ही. बी.

सूत्रसंचलन : या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन चायकर संदेश यांनी केले. या कार्यक्रमात सामाविष्ट असणाऱ्या प्रत्येक छात्राध्यापकांने भाव त्याने घेतले तसेच या कार्यक्रमानिमित्त हजर असणाऱ्या प्रमुख मान्यवरांचा सत्कार करण्यात आला. त्यानंतर त्यांच्या हस्ते दीपप्रज्वलन झाले व सावित्रीबाई फुले यांच्या स्मृतीला अभिवादन करून भाषणास सुरवात झाली.

2022/6/12 13:58

सारांश :- दि. 1/05/2022 रोजी महाविद्यालयात महाराष्ट्र दिन साजरा करण्यात आला. महाविद्यालयातील छात्राध्यापकांनी सर्व आयोजन केले होते. ध्वजाभोवती रांगोळी काढणे, फुले ठेवणे ही सर्व कामे त्यांनी केली होती.

छात्राध्यापकांनी व प्राध्यापकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. त्यामध्ये त्यांनी महाराष्ट्राची स्थापना, निर्मिती याविषयी भाषण दिले. शेवटी अध्यक्षीय भाषणाने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. तसेच प्रमुख पाहुणे छात्राध्यापक, गावातील प्रतिष्ठीत व्यक्ती यांच्या हस्ते ध्वज फडकविण्यात आला.

आभार :- या कार्यक्रमाचे आभार दाते पुजा हिने मांडले.

सारांश :- दि 6/05/2022 रोजी शिक्षणमहर्षी राजर्षी शाहू महाराज पुण्यतिथी महाविद्यालयामध्ये साजरी केली छात्राध्यापकांनी अध्यक्ष व इतर उपस्थित मान्यवरांना दीपप्रज्वलनासाठी नेण्यात आले.

त्यानंतर छात्राध्यापकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले त्यात राजर्षी शाहू महाराज यांच्या कार्यक्रमाचा आढावा घेण्यात आला त्यानंतर अध्यक्षीय भाषण झाले. व आभार मानण्यात आले.

अशा प्रकारे राजर्षी शाहू महाराज यांची पुण्यतिथी साजरी करण्यात आली.

अध्यक्षीय मनोगत :- अध्यक्षीय मनोगत प्रा. कदम सर यांनी मांडले.

आभार :- नवले प्रिया

सारांश :- दि. 6/6/2022 रोजी पर्यावरण दिन साजरा केला जातो. पर्यावरणाचे महत्व लक्षात घेवून हा पर्यावरण दिन साजरा करण्यात आला. या दिवशी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात छात्राध्यापकांनी वेगवेगळ्या प्रकारची झाडे लावली अनेक छात्राध्यापकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले व निसर्गाचे महत्व लोकांना पटवून दिले.

शेवटी अध्यक्षीय भाषण झाले व कार्यक्रमाची सांगता आभाराने करण्यात आली.

आभार :- 'लाडे संकेत'

सारांश :-

दि 12/6/2022 रोजी महाविद्यालयामध्ये द्वितीय वर्ष छात्राध्यापकांच्या निरोप समारंभ साजरा करण्यात आला. त्यांनी प्रथम वर्षातील विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा दिल्या. तसेच प्रत्येक स छात्राध्यापकांना पुष्पगुच्छ देऊन स्वागत करण्यात आले

प्रथम वर्षाच्या छात्राध्यापकांनी द्वितीय वर्षाच्या छात्राध्यापकांना त्यांच्या उज्वल भवितव्यासाठी शुभेच्छा देण्यात आल्या व लाडे संकेत या छात्राध्यापकाने सर्वांचे आभार मानले.

सारांश :- दि १ ऑगस्ट रोजी लोकमान्य टिळक पुण्यतिथी साजरी करण्यात आली. प्रमुख पाहुणे व इतर मान्यवर यांच्या हस्ते लोकमान्य टिळकांच्या प्रतिमेची पूजा करण्यात आली दीपप्रज्वलन झाल्यानंतर कार्यक्रमास सुरुवात झाली. त्यानंतर छात्राध्यापकांनी आपले मनोगत केले.

त्यानंतर अध्यक्षीय भाषण झाले व कार्यक्रमात आभार मानण्यात आले व या कार्यक्रमाचा समारोप झाला.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 111 : Enhancing Professional Capacities

(व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन)

Name of Student : Mr/Mrs. Ghule Sarita Bhausaheb Roll No. 08

Practical : Social Service

(समाजसेवा)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Sensitization of social issues					✓
2	Active Participation				✓	
3	Role in Team Work			✓		
4	Leadership qualities					✓
5	Utility of programme				✓	
6	Interaction with the community				✓	
7	Fulfillment of objectives			✓		
8	Educational Implication				✓	
9	Overall Performance				✓	
10	Evidences (Photo & etc.)					✓
	Total Marks - 50 41	6+20+15				

Date 30-8-22 Obtained Marks (Out of 25) 21

Signature of Prof. In-charge

प्रस्तावना

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठांतर्गत बी.एड प्रथम वर्ष २०२२-२३ या नवीन अभ्यासक्रमावर आधारित (III B) व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन या विषयांतर्गत शालेय उपक्रम हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे.

शारीरिक, मानसिक व सामाजिक दृष्टीने या अवस्थेत रोगमुक्त असण्याची अवस्था म्हणजे आरोग्य होय. आरोग्य म्हणून केवळ रोगाचा अभाव नसून ती एक शारीरिक मानसिक आणि सामाजिक आणि आध्यात्मिक समतोलाची अवस्था आहे.

पोषण आहार, व्यायाम, स्वच्छता राहणीमान इतरांशी व्यक्तीगत संबंध या गोष्टी आरोग्यावर परिणाम करतात.

आयुर्वेदात आरोग्याचे लक्षण असे केले आहे. समदोष, समाग्नि, समधातुमलक्रिय प्रसन्नात्मेंद्रीय मन, स्वस्थ इ.

दिनांक १०/६/२०२२ रोजी श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय डुंबरवाडी ओतूर येथे आरोग्यविषयक यादी काढण्यात आली.

महत्व / गरज

आरोग्य चांगले असेल तर मनुष्याला आनंद, सुख शांती यांची अनुभूती सहज देता येते. आरोग्य हा असा आनंददायी अनुभव आहे की ज्याच्या सहाय्याने आपल्याला शारिरिक व मानसिक स्थिती जाणवत असते. हेच महत्व जाणून दि १०/०८/२०२२ रोजी श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक यांनी आरोग्यविषयक जनजागृती रॅली काढली.

'आरोग्यम धन संपदा, मानवाची खरी संपत्ती म्हणजे आरोग्य होय. मात्र आजच्या धकाधकीच्या जीवनात प्रत्येकाचे स्वतःच्या आरोग्याकडे दुर्लक्ष होत आहे. आरोग्याकडे दुर्लक्ष केल्याने भविष्यात मोठ्या आजारांना सामोरे जावे लागते. आजच्या युगात पैसा, साधनसंपत्ती मिळविण्याच्या हव्यासापोटी माणुस आपले आरोग्य धोक्यात घालत आहे.

निरोगी आरोग्याचे महत्व असाधारण आहे. आरोग्य चांगले असल्यास व्यक्ती व्यक्तीच्या कुटुंबाचा तसेच समाजाचा सर्वांगीण विकास होण्यास मदत होते.

चांगल्या आरोग्यदायी सोयी यांची कल्पना किंवा माहीती गावातील लोकांना देणे महत्वाचे होते.

प्रथम वर्ष B.Ed मधील काही विद्यार्थीनी रॅलीची तयारी करण्यासाठी ज्या ठिकाणी उद्घाटन समारंभ आहे तेथे रांगोळी काढण्यात आली. मार्गदर्शक शिक्षकांनी सांगितल्याप्रमाणे अनेक छात्राध्यापकांनी आरोग्याचे महत्व सांगणारे, जनजागृती करता येईल असे बोर्ड व पोस्टर तयार केले होते.

कार्यक्रमाच्या सुरवातीलाच नारळ फोडून रॅलीची सुरवात झाली. सर्व छात्राध्यापकांनी व्यवस्थित रांगा तयार करून तयार केलेले पोस्टर्स आपल्या हातात घेतले. आमच्या मार्गदर्शक शिक्षकांनी कोणत्या घोषणा द्यायच्या व रॅलीचा मार्ग कोणता आहे हे विद्यार्थ्यांना सांगितले. कॉलेजच्या गेटमधून रॅली निघाली व त्यानंतर डुबरवाडी या गावात या रॅलीचे आयोजन केले. रॅली गावातून जाताना सर्व छात्राध्यापक घोषणा देत होते. अशा प्रकारे कॉलेजच्या आवारात रॅलीची सांगता झाली.

रॅली सुरळीत पार पाडण्यासाठी आमच्या कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. डी. बी. राऊत सर, तसेच इतर सहकारी शिक्षिका यांनी मोलाचे सहकार्य केले.

आरोग्य विषयक रॅली

हेतू : आरोग्यविषयक जनजागृती रॅली.

दि १०-८-२०२२ रोजी श्री गजानन महाराज शिक्षक प्रसारक मंडळ संचलित विकास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय डुबरवाडी येथे आयोजित केल्या गेलेल्या जनजागृती रॅलीचे हेतू :-

1. पावसाळ्यात होणाऱ्या रोगांविषयी नागरिकांना जागरूक करणे.
2. घर व घराच्या आजूबाजूच्या परिसरातील स्वच्छतेचे महत्व समजावून सांगणे
3. विविध शासकीय योजनांना तळागाळापर्यंत पोहोचविणे.
4. नवजात बालक ० ते ६ वर्षे वयोगटापर्यंत लसीकरणाचे महत्व समजावून देणे.
5. कुटुंबनियोजन व किशोरवयीन मुलींना माहिती देणे
6. आपले व आपल्या कुटुंबाचे आरोग्य ही आपलीच जबाबदारी आहे हे महत्व सर्वांना समजावून देणे.
7. प्रत्येकाने स्वतःची व आजूबाजूचे आरोग्य व स्वच्छतेची जबाबदारी घेतल्यास सर्व काही साध्य होऊ शकते हे समजावून सांगणे

६. विद्यार्थी हे उद्याचे एक जबाबदारी नागरिक आहे. म्हणून अशा रॅलीद्वारा आपण एक उत्कृष्ट समाज घडवण्यास मदत करीत आहोत.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 106 - (A): Understanding Disciplines & School Subjects - English

(Marathi/Hindi/English/Science)

Name of Student: Mr/Mrs. Musale Priyanka Tanhaji **Roll No.** 18

Practical: Prepare Tree diagram, web diagram, pie chart (based on only 5 units)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Layout			✓		
2	Details in branching			✓		
3	Covering essential Points			✓		
4	Sequential Organization				✓	
5	Use of colour & shapes				✓	
6	Summarization			✓		
7	Ease			✓		

INTRODUCTION

It gives me immense pleasure to express my deep sense of gratitude to principal madam and our practical guide Waykos madam for their valuable guidence and co-operation in completion of the project.

This practical helps in simplifing the data and understund and analyse the data step by step.

Diagrammatic representation helps in better understanding of the data and further simplifying it so that the data can be used in a productive way.

There are different ways of or types of representing the data for eg. Tree diagram, web diagram, pie chart etc. Each diagram has its own use and function and this practical hel...

Literature

↓

Definition of Literature

[Mirror of life = Reflection of life = Criticism of life]

↓

Branches of Literature

↓

Poetry — Drama — Novel — Short s[tory]

Poetry → imaginative, Realistic

Drama → Comedy, Tragedy

Novel → Historical, Psychological, Realistic, Scientific R[...]

PU/PN/B.ED 245/2006

WHEN TO USE A TREE DIAGRAM

(1) When an issue is known or being addressed in broad generalities and you must move to specific details, such as when developing logical steps to achive an objective.

(2) When developing actions to carry out a solution or other plan.

(3) When analyzing processes in detail.

(4) When probing for the root cause of problem.

(5) When evaluating implementation issues for several potential solutions.

(6) After an affinity diagram or Interrelationship diagram has uncovered key issues.

WEB DIAGRAM

PU/PN/B.ED 245/2006

Web diagram :-

A web diagram, also called a cobweb plot, is a graph that can be used to visualize successive iteration of a function. In particular, the segments of the diagram connect the points ...

The diagram is so named because its straight line segments anchored to the functions and can resemble a spider web.

The definition of diagram is a graph, chart, drawing or plan that explains something by showing how the parts relate to each other.

A web diagram, also called a cobweb plot, is a graph that can be used to visualize successive iterations of a function $y = f(x)$. In particular, the segments of the diagram connect the points $(x, f(x)), (f(x), f(x))$.

The diagram is so named because

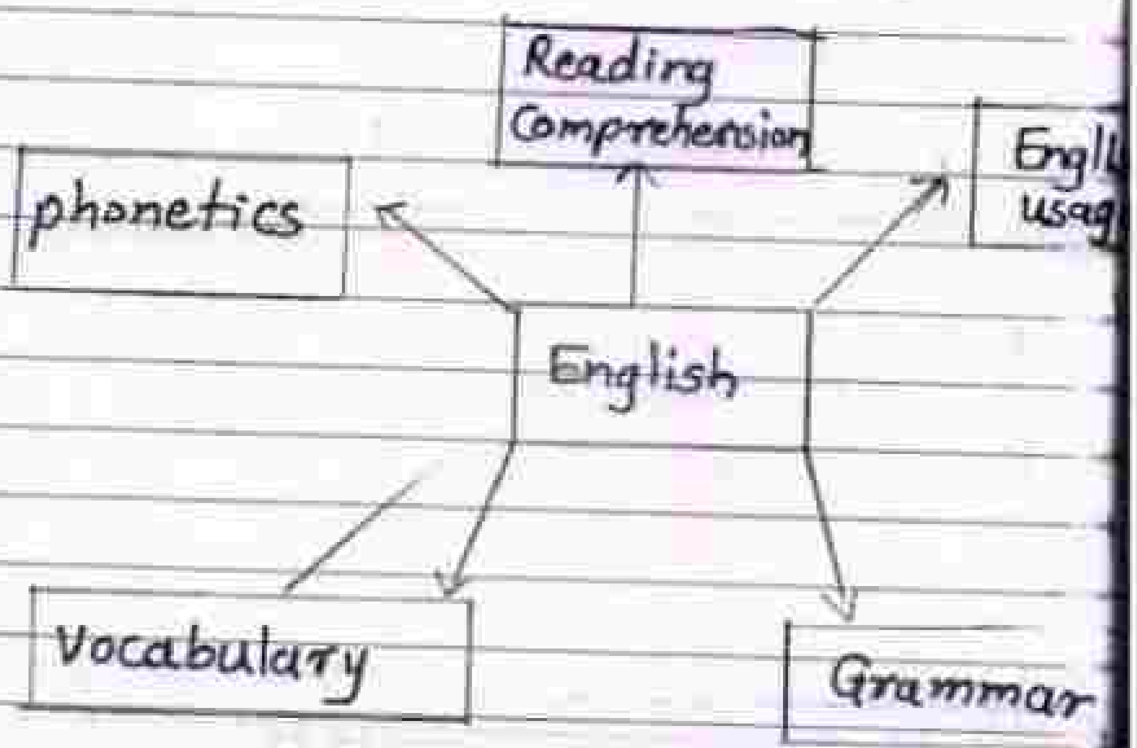

Reading Comprehension
phonetics
Engl
usag
English
Vocabulary
Grammar

Principal

How to Create a web Diagram :-

(1) Open a blank document in Microsoft word...

(2) Select a shape for the first object....

(3) Drag the cursor on the page where you want the first object to appear....

(4) Modify the shapes color and border by clicking the options in the Shapes Style section of the toolbar...

(5) Add additional shapes as needed.

The Definition of Web Diagram :-

A web diagram is a file that helps you create, visualize, and change the flow of a dynamic web application. Because a web

PIE CHART

A Pie chart :-

A pie chart is a type of graph that represents the data in the circular graph. The slices of pie show the relatives size of the data, and it is a type of pictorial representation of data. A pie chart requires a list of categorical variable. Here, the term "pie" represents the whole and the "slices" represent the parts of the whole.

The "pie chart" is also known as a "circle chart", dividing the circular statistical graphic into sectors or sections to illustrate the numerical problems. Each sector denotes a proportionate part of the whole. To find out the composition of something. pie chart works the best at that time. In most cases, pie charts replace other graphs like the bar

PU/PN/B.ED
245/2006

To find the number of pieces of data each slice represents, multiply the percentage that each slice is worth by the total of the data sets.

For example, chart below shows the distribution of the sales of the car industry between six car companies.

Looking at the chart below we can infer that Maruti accounts for 24% the market share, while GM account 35% of the market share, ford for 4% of the market share Tata for 10% of the market share Hyundai for 15% of the market share and fiat for 12% of the market share.

Distribution of car sales between six companies

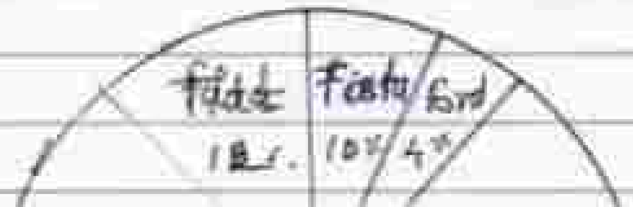

OBJECTIVE NEED & IMPORTANCE OF THE PRACTICAL

1) To present the data in attractive and impressive maner :-

The numerical data is matter of fact is very boring and distractive in nature. It does not appeal to the mind of a common man diagrams on the other hand can be made very attractive and impressive for an onlooker and add a quark of interest.

2) To facilitate comparison :- The pit and substance of a problem become more clear and readily intelligible by the process of comparison. Diagrams indeed make the comparison between two or more sets of homogenous data easily possible which is difficult through any other method like presentation.

3) To leave a lasting impression :

(4) To bring out the characteristics of the data :-

In most of the cases the essential features the characteristics of the data remain hidden and as such the problem is not clearly understand. Diagrams as a matter of fact, are capable of bringing out the essential characteristics of the data without taking into mind. Thus to bring out the characteristics of data, diagrams are resorted to.

(5) To eliminate the complexity of data :-

As pointed out earlier the data in the shape of numarical figure looked very complex and unintelligeble to a common man and as a such he is not able to carry any impression about them. The diagrams render the complex data simple and readily understandable as they have a better appeal to the elimate the complexing of data and make it understandable diagrams resorted to.

(6) To save time and energy :-

Selected type of Practical

For the purpose of study I selected the tree diagram. The reas I have divided to study or elaborate tree diagram is a follows.

A tree diagram is a way r ting the heerarchial nature of structure graphical forms. It is named a "Tree m" because the classic representation bles a tree, even through the chart is lly upside down compared to an actual with the root at the top and the lea the bottom.

* Tree diagram provides us visual represent of the constituents of the corresponding ssion.

Tree diagram is a way of visually re g hierarchy in a tree like structure. Typ the structure of a tree diagram consi elements such as a root note a memb

Tree diagrum often used :-

* To show family relations and descent

* In taxonomy, the practice and science of classification.

* In evalutionary science, to show the origin of species.

* In computer science and mathematics

* for detailed and simple understanding of concepts in english.

Summarisation of selected topic

• I have choosen types of novel as my topic. Now novels are of five types which can be easily explained and remembered with the help of a tree diagrum.

The novel has an extensive

PU/PN/B.ED
245 / 2006

Types of Novel

① Mysteries

② Romance

③ Thrillers

④ Science fiction

⑤ Funtasy

⑥ Historica

Educatinal Implication

I feel this practical has been introduced and included as a part of B.Ed to make learning easy for children.

It is scientifically proven that human brain can remember pictures, visuals or diagrams better than words or literature.

So diagramatic representation is the best way to make a child understand the concept rather then vast text.

There are various ways or types of data representation and they very has per the usage in the subject.

Thus, this practical was very useful and helped me in understanding the different diagramatic representation to explain the complex concept in simple way.

PU/PN/B.ED 245/2006

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित,

विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

डुंबरवाडी, ओतूर, ता. जुन्नर, जि. पुणे - ४१०५०४

बी.एड. द्वितीय वर्ष २०२२ - २०२३

PRACTICAL WORK (प्रात्यक्षिक कार्य)

Course 205

UNDERSTANDING DISCIPLINES & SCHOOL SUBJECTS & PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECTS -

GEOGRAPHY

छात्राध्यापकाचे नाव [illegible]

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumberwadi, Otur

B.Ed. II Year 2022-23

B.Ed. 205 : Understanding disciplines & school subjects & pedagogy of school subjects - Geography

PU/PN/B.ED 245 / 2006

Name of Student : Mr/Mrs. मुसळे प्रियंका नान्हजी **Roll No.** ६६

Practical : A Visit geographical place and writing a report
(एका भौगोलिक ठिकाणाला भेट व अहवाल लेखन)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Introduction			✓		
2	Preparation of the visit				✓	
3	Objectives of the Educational Visit					✓
4	Location and extent of the place					✓
5	Geographical Features of the place					✓
6	Observation about the Physical Geography of the place				✓	
7	Observation about the Human Geography of the place				✓	
8	Educational benefits of the visit					✓

नाणे घाट

[नाणाचा अंगठा]

प्रस्तावना

PU/PN/ILED 245/2006

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापिठांतर्गत विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय डुंबरवाडी (ओतूर) बी.एड प्रथम वर्ष द्वितीय वर्ष २०२२-२०२३ अभ्यासक्रम पूर्ण करत असताना विषय २०५ या विषयामध्ये प्रात्यक्षिक कार्यसाठी 'एका भौगोलिक ठिकाणास भेट व अहवाल लेखन' हे घेण्यात आले.

प्रात्यक्षिक कार्य पूर्ण करण्यासाठी माझ्यासमोर अनेक भौगोलिक स्थळे होती. उदा. कळसुबाई शिखर, सह्याद्री पर्वत रांग, महाराष्ट्र पठार, हरिश्चंद्र गड, दऱ्या घाट या सर्वांमधून मी प्रात्यक्षिक कार्य करण्यासाठी नाणे घाट म्हणजेच नानाचा अंगठा या ठिकाणाची निवड केली. नाणे घाट हा पुणे जिल्ह्यातील जुन्नर तालुक्यात आहे.

एखाद्या ठिकाणी जाऊन तेथील भौगोलिक स्थिती जाणून घेणे हा भेटीचा प्रमुख उद्देश असतो. या भेटीत प्राकृतिक घटकांचे निरीक्षण करणे, सर्वेक्षण करणे, माहितीचे संकलन करणे त्यानंतर माहितीचे आधारे अहवाल तयार करणे अपेक्षित

शैक्षणिक भेटींची उद्दिष्टे

(1) प्रत्येक भौगोलिक ठिकाणची वैशिष्टे वेगवेगळी असतात ती जाणून घेणे.

(2) विद्यार्थ्यांमध्ये भौगोलिक ठिकाणाविषयी जाणिव जागृती करणे.

(3) विद्यार्थ्यांना भौगोलिक ठिकाणाचे महत्त्व पटवून देणे.

(4) भौगोलिक भेटीचा तयार होणारा प्रकल्प यांतून विद्यार्थ्यांमध्ये आनंद निर्माण करणे.

(5) क्षेत्रभेटीतून विचार प्रक्रिया दृढ होत असल्यास विद्यार्थ्यांना भविष्यकालीन अभ्यासाची दिशा ठरवून देणे.

(6) वैचारिक व वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित करणे.

(7) भौगोलिक ठिकाणांची माहिती प्रत्यक्ष विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवणे

भौगोलिक वैशिष्टे

TU/PN/B.ED
24/7 2006

* महाराष्ट्र राज्यातील एक प्राचीन घाटमार्ग म्हणून ओळखले जाते.

* नाणेघाटाचे एक टोक जुन्नर तर दुसरे टोक कोकण म्हणजे मुरबाड तालुक्यात जाते.

* नाणेघाट हा सातवाहन कालीन घाटमार्ग आहे.

* नाणेघाटाचे हवामान अतिशय थंड स्वरूपाचे आहे.

* पुणे व ठाणे जिल्ह्याच्या सीमेवर असलेले हे ठिकाण होय.

* महाराष्ट्रातील प्राचीन व पुरातत्व अवशेषांचे

नाणेघाटाचा इतिहास

मौर्य राजानंतर सत्तेत आलेल्या सातवाहन राजांनी हा घाट खोदला. या घाटात सातवाहनांनी एक लेणे तयार करत त्यामध्ये त्यांच्या कुलाची गाथाही कोरून ठेवलेली आढळते. येथे असलेल्या लेखात सातवाहन सम्राज्ञी नागणिके विषयी माहिती मिळते.

महाराष्ट्राच्या आद्य राज्यकुल, त्यांचा पराक्रम, दानधर्माबद्दल माहिती आहे. इसवी सन पुर्व पहिल्या शतकात भारताच्या मोठ्या भूप्रदेशावर शतके सलग तेने राज्य करत होता. या काळात त्यांचे तीस पराक्रमी राजे होऊन गेले. या सातवाहनांच्या राजवटीत महाराष्ट्र इतर प्रदेशात सुवर्णकाळ होता असे मानले जाते. प्रतिष्ठान (पैठण), जीर्णनगर (जुन्नर), तगर (तेर), नेवासे नाशिक

245 / 2006

एका शेतकऱ्याकडून मिळाले. त्यावर ब्राम्ही लिपित नायनिका व सिरी सातकर्णी असा उल्लेख आहे. त्याचप्रमाणे नाणेघाटापासून कोकणाकडे जाणाऱ्या मार्गावर काही अंतरावर असलेल्या एका पाण्याच्या टाक्यावर असलेला सातवाहन राजा वासिष्ठीपुत्र स्कंद सातकर्णीचा शिलालेख भगवानलाल इंद्रजी यांनी प्रकाशित केला आहे. या दोन्ही बाबींचा उल्लेख नाणेघाटाच्या संदर्भात महत्वपुर्ण आहे.

नाणेघाटातील राणी नागनिकेचा शिलालेख आणि सातवाहन राजवंशाचे प्रतिमागृह यांना प्राचीन इतिहासाचे एक विश्वसनीय साधन म्हणून अनन्यसाधारण महत्व आहे. भारतीय पुरातत्व खात्याने नाणेघाटाला 'राष्ट्रीय' महत्वाचे स्थळ म्हणून घोषित केले आहे.

नाणेघाट ट्रेकिंग पॉईंट

पुण्यापासून अंतर : १५० किमी
मुंबई पासून अंतर : ११० किमी
महाविद्यालयापासून अंतर - ५० किमी

नाणेघाट ट्रेक नाणेघाट पॉइं
संपतो. जो घाटघर जंगलाचा एक भाग आहे. ना
टेकडीच्या माथ्यावर सहज जाता येते किंवा नाणेघ
ट्रेकच्या सुरूवातीच्या बिंदूवर गाडी चालवून नाणे
गाठण्यासाठी तिथून आपला ट्रेक सुरू करता येत

नाणेघाट ट्रेकिंग पॉईंटवर प
चढ्यावर तिथून नाणेघाटाकडे जाण्यासाठी योग्य म
आम्हाला दिसला. हा मार्ग अगदी सोपा आणि
किलोमीटरचा होता. ही पायवाट काही ठिकाणी जंगल

नाणेघाट उलट धबधबा

हिरव्यागार वनराईने नटलेल्या उंचच उंच डोंगरावरून कोसळणाऱ्या फेसाळ धबधब्याची दिशाच वाऱ्याच्या दाबामुळं बदलल्याच दिसतं. धबधब्यातील पाणी सुरूवातीला खालच्या दिशेने कोसळतयं, परंतु पुढच्याच क्षणी वारा त्याला पुन्हा वरती नेतोय. थोडक्यात हा उलटा धबधबा असा भास व्हावा.

हा धबधबा नेहमी धुक्यात दडलेला असतो. पावसाळ्यापाठी पाऊस सुरू झाल्यावर तो दिसू लागतो. दोन टप्प्यांमध्ये हा धबधबा कोसळतो. आणखी एक वैशिष्ट्य म्हणजे दरीतून सोसाट्याचा वारा वाहू लागला तर हा धबधबा उलटा फिरू लागतो.

आपण शाळेत गुरूत्वाकर्षण म्ह

उलटा धबधबा घाटाच्या उंचीवरून खाली येण्या-ऐवजी वर येतो होय, याच कारणामुळे या धबधब्याला उलटा धबधबा म्हणतात. नाणे घाटातील धबधब्याचं पाणीही खाली पडतं. परंतु खालून येणाऱ्या वाऱ्याचा दाब हा प्रचंड जास्त असतो.

वेगाने वाहणाऱ्या वाऱ्यामुळे नाणे घाटातील धबधब्याचं पाणी पुन्हा वर येतं. त्याच्या वैशिष्ट्यामुळे हा धबधबा लोकांमध्ये खूप प्रसिद्ध आहे. त्यामुळे तिथून खालच्या दरीत नाणे जरी फेकले तरी ते हवेच्या किंवा वाऱ्याच्या तीव्र दाबामुळे वर येते. वाऱ्याच्या वेगाची तीव्रता गुरुत्वाकर्षणाच्या बला-एवढी किंवा त्याहून जास्त असते तेव्हा असे घडते.

मानवी वस्ती

नाणेघाटाच्या पायथ्यापाशी वैशाखरे हे छोटेसे गाव आहे. या गावात वेगवेगळ्या समाजा लोक राहतात. त्यांच्या वस्त्यांचे निरीक्षण केले असता तेथील लोकांची परिस्थिती ही मध्यम स्वरूपाची असावी असे लक्षात येते. त्यामुळे त्यांच्या वस्त्यांचा फारसा काही विकास झालेला दि येत नाही.

नाणेघाटात जाताना म्हणजे पायथ्याल वैशाखरे हे गाव आहे. या गावात पन्नास ते स घरे आहेत ही घरे दगड, माती, मुरुम, पत्रे, विट बांबू यांपासुन बनवलेली आहे कारण या भागात पावसाचे प्रमाण जास्त आहे त्यामुळे पावसापासून बचाव होण्यासाठी घरे ही बंदिस्त स्वरूपाची आढ येतात.

या परिसरात भाताची लागवड मोठ्या प्रमा केली जाते. येथील लोकं पावसापासून संरक्षण व्ह

फोटो

PU/PN/B.ED
845 / 2009

अभिप्राय

PU/PN/B.ED
245 / 2006

सावित्रीबाई फूले पुणे विद्यापिठांतर्गत विला
लांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय B.Ed द्वितीय वर्ष
२०२२-२३ अभ्यासक्रम पुर्ण करत असताना २०६
यांतर्गत 'एका भौगोलिक ठिकाणाला भेट व अहवा
लेखन' हे प्रात्यक्षिक कार्य पुर्ण करण्यात आले. र
प्रात्यक्षिक कार्यासाठी नाणेघाट (नानाचा अंगठा) ‍
ठिकाणाची निवड करण्यात आली.

हे प्रात्यक्षिक कार्य पुर्ण करण
साठी प्रत्यक्ष नाणेघाटाला भेट दिली या भौगो
ठिकाणांचे महत्व समजले. प्रत्यक्ष निरीक्षण करण्य
संधी मिळाली. या क्षेत्रभेटीचे अनेक फायदे झाले.

या प्रात्यक्षिक कार्यासाठी मल
मित्र मैत्रिणींचे सहकार्य लाभले. त्याचबरोबर मल
मार्गदर्शक प्राध्यापकांचे देखील मोलाचे सहकार्य
लाभले, त्याबद्दल मी त्यांचे आभारी आहे.

UNIT PLAN – I EVALUATION SCHEME (घटक नियोजन १ १ मूल्यमापन योजना)

Student teacher's Name / छात्राध्यापकाचे नाव: Musale Priyanka Tanhaji

Roll No. / हजेरी क्र.: 66

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent
[illegible]

No. / क्र.	Criteria / निकष	1	2	3	4	5
1	Unit Analysis घटक विश्लेषण				✓	
2	Objectives & Specifications उद्दिष्टे व स्पष्टीकरणे				✓	
3	Learning experiences by Teacher शिक्षकाद्वारे दिलेले अध्ययन अनुभव				✓	
4	Student's participation विद्यार्थी सहभाग				✓	
5	Plan for formative evaluation आकारिक मूल्यमापन					✓
6	Plan for summative evaluation संकलित मूल्यमापन				✓	
7	Teaching Method अध्यापन पद्धती					✓
8	Time schedule वेळेचे नियोजन					✓
9	Education implication शैक्षणिक उपयोजन				✓	
10	Overall impression एकंदरीत प्रभाव				✓	

(Qualitative feedback) गुणात्मक शेरे

Date

Obtained Marks 43/50

Observer's sign / पर्यवेक्षकाची सही

UNIT PLAN (इकाई नियोजन)

P.V Sindhu : An Icon of success — 8th

P.V. Sindhu Recent Recognition	Skill - Student know the Sindhus honours	Teacher tells about Sindhus achivement	Student observe the picture of P.V. Sindhu	Picture
P.V. Sindhu Noteworthy Honours	Knowledge - Students know about badminton	Teacher tells about Sindhus Badminton.	Student listen carefully	—
Mentor and guide	Application - student tells the role of Sindhus parents	Teacher asks question related mentor and guide	Student gives answer	—

Mulale. Prajakta Tuukaji

QUESTION PAPER

Chaitanya Vidyalaya Atur
Unit Test

Subject - English   Std - 8th
Time - 1 hour   Mark - 20
Student Name -

Que-1] Complete the words by filling in the missing letters
i] e _ hance   ii] fe _ ture
iii] l _ nch   iv] m _ ntor

Que-2] Make as many three letter and four letter words from the word Contemporary

Que 3] Answer in short
i] What make Sindhu take up badminton at the age of eight ?

ii] What are the positive character traits of P.V. Sindhu ?

iii] What role do Sindhus parents play during her important matches ?

Que 4] Make sentences of your own using the following phrases / idioms

i] to enhance further

ii] to launch

Que 5] Pick out the Co-ordinate clauses and encircle the Co-ordinator

i] She bagged a silver medal and she found a place in the national team

ii] You must play well or you lose the first round of play

iii] My parents point out my flaws so I can improve my game

Que 6] Write about P.V. Sindhu

Chaitanya Vidyalaya, Otur

Second Unit Test 2022-23 Date :- 06/02/2023

Subject :- English Std. :- 8th

Time :- 1 Hour Marks :- 20

Student Name :- ____________________

Q. 1 Complete the words by filling the missing letters. **4marks**

1) e hance 2) fe ture 3) l nch 4) m ntor

Q. 2 Make as many three letters an four letters word from the word Contemporary **2 marks**

Q. 3 Answer in short **6 marks**

1) What made Sindhu take up badminton at the age of eight ?

2) What are the positive character traits of P.V. Sindhu ?

3) What role do sindhu's parents play during her important matches ?

Q. 4 Make sentences of your own using the following phrases/idioms **4 marks**

a) Two enhance further b) to launch

Q. 5 Pick out the Co-ordinate closes and encircle the coordinator **3 marks**

1) She bagged a silver medal and she found a place in the national team.

2) You must place well or you lost the first round of play.

3) My parents point out my flaws so I can improve my game.

Q. 6 Write about P.V. Sindhu. **2 Marks**

EVALUATION SCHEME (मूल्यमापन योजना)

Developing a Blue print with model answer and marking Scheme.

Student teacher's Name / छात्राध्यापकाचे नाव: Musale Priyanka Tanhaji	Roll No. / हजेरी क्र.: 66

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent
श्रेणी – १) असमाधानकारक २) साधारण ३) समाधानकारक ४) चांगला ५) उत्कृष्ट

Sr. No.	Criteria / निकष	1	2	3	4	5
1	Structure of Blue Print as per the objective / विनिर्देशतक्त्याचे उद्दिष्टनिहाय स्वरूप				✓	
2	Structure according to subunits & marks distribution / उपघटक व गुण विभागणीनुसार स्वरूप				✓	
3	Structure according to question type / प्रश्न प्रकारानुसार स्वरूप				✓	
4	Overall 3 dimensional design : Correct & complete / एकत्रित त्रिमिती फेर्नुसार आधारित विनिर्देशतक्ता अचूक व परिपूर्ण					✓
5	Accuracy of Model answers / आदर्श उत्तराची अचूकता					✓
6	Model answer as per objectives of the questioins / प्रश्नांच्या उद्दिष्टांनुसार आदर्श उत्तरे					✓
7	Expected outline of the answers in Model answers / आदर्श उत्तरपत्रिकेतील उत्तरांचे अपेक्षित स्वरूप					✓
8	Marking scheme according to the scope / व्याप्तीनुसार गुण विभागणी					✓
9	Point - wise /sub questioins wise Marking scheme / मुद्देनिहाय/उप प्रश्नांनुसार गुण विभागणी				✓	
10	Overall Impression / एकत्रित प्रभाव				✓	

(Qualitative feedback) गुणात्मक शेरे

Obtained Marks - 45/50

Observer's Sign
पाठ निरीक्षकाची स्वाक्षरी

WEIGHTAGE AS PER SUBUNIT
उपघटकानुसार भारांश

[illegible]	[illegible]	Marks गुण	[illegible]
1	P.V. Sindhu: Recent Recognition	7	35%
2	P.V. Sindhu Noteworthy Honours	6	30%
3	Mentor and guide	4	20%
4	Co-ordinate clause	3	15%
	Total ([illegible])	20	100%

WEIGHTAGE AS PER OBJECTIVES
उद्दिष्टानुसार भारांश

[illegible]	Objectives उद्दिष्टे	Marks गुण	[illegible]
1	Knowledge ([illegible])	6	30%
2	Comprehension ([illegible])	4	20%
3	Application ([illegible])	7	35%
4	Skill ([illegible])	3	15%
	Total ([illegible])	20	100%

WEIGHTAGE AS PER TYPE OF QUESTIONS
प्रश्न प्रकारानुसार भारांश

[illegible]	Type of Questions [illegible]	Marks गुण	[illegible]
1	[illegible] Questions ([illegible])	03	15%
2	Short answer Questions ([illegible])	15	75%
3	Objective Questions ([illegible])	02	10%
	Total ([illegible])	20	100%

BLUE PRINT ([illegible])

Unit Test ([illegible])

[illegible]: P.V. Sindhu: An Icon of success

[illegible]: 9th

[illegible]	Knowledge			Comprehension			Application			Skill			[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
P.V. Sindhu Recent Recognition	–	–	02	–	–	–	–	02	–	03	–	–	07
P.V. Sindhu Noteworthy Honours	–	02	–	–	02	–	–	02	–	–	–	–	06
Mentor and guide	–	02	–	–	02	–	–	–	–	–	–	–	04
Co-ordinate clause	–	–	–	–	–	–	–	03	–	–	–	–	03
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Total	–	04	02	–	04	–	–	07	–	03	–	–	20
	06			04			07			03			

ANSWERSHEET

Ans1) Complete the words by filling in the missing letters.

i) enhance ii) feature
iii) lynch iv) mentor

Ans2) Three letter words.

Con, net, not, nap

Four letter words -

Come, camp, more, cone, part, tear, room

Ans3) Answer in short

i) What made Sindhu take up badminton at the age of eight?

Ans- Pullela Gopichand's victory in England open championship in 2001 inspires Sindhu to take up badminton at the age of eight.

ii) What are the positive character traits of P.V Sindhu?

Ans- The positive character traits of P.V Sindhu are her positive attitude and never say die spirit

iii) What role do Sindhu's parents play during her important matches?

Ans- Sindhu's parents play the role of a mentor and guide they analyse her game.

Ans4) Make sentences of your own using the following phrases / idioms

i) to enhance further -

Kohli worked hard to enhance further his skill in batting

ii) to launch -

I'm going to launch a book on English grammer

Ans5) Encircle the co-ordinate clause

i) She bagged a silver medal and she found a place in the national team

ii) You must play well or you lose the first round of play

iii) My parents point out my flaws, so I can improve my game

Que8] Write about P.V. Sindhu.

Ans:- Pusarla Venkata Sindhu is professional badminton player and represents India at international level competitions. She was born in 5th july 1995 to telugu for in Hydrabad in Andrapradesh. She completed her college from St Ann's college for woman in hydrabad.

Her parents P.V. Ramana and P. Vijaya are volley ball players. Her father P.V. Raman also received the Arjuna Award for his performance in his sports.